

Ruslar Letonya hududu yakınında Novosolniki kapılarına geldiler mi?

Rjevde sokak muharebeleri oluyor, Sovyetler Stalingradda 10 km. daha ilerlediler, Almanlar hücumlarının püskürtüldüğünü bildiriyorlar

Berlin 30 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:
Şimali Kafkasyada Rusların birçok hücumları akamete uğramış ve düşman, ağır ziyata uğramıştır.
27 İkinci terindenberi 60 tank tahrib edilmiştir.
Kalmuk bozkırlarında motörlü Alman kuvvetleri, düşmanın gerilerindeki münakale yollarına hücum etmişlerdir.
Volga ile Don arasında Alman kuvvetleri, Rus tanklarının ve piyade kuvvetlerinin şiddetli hücumlarını yeniden püskürtmüşlerdir.
Stalingradda sadece mevzî faaliyet olmuştur.

General Zhukov

Alman kıt'aları, büyük Don dirseğinde muvaffakiyetli karşı taarruzlar yapmışlardır.
Cephenin merkez kesiminde ve İmen gölü çevresinde düşmanın bütün hücumları yeniden suya düşmüştür.
Leningradda sükunet var
Berlin 30 (A.A.) — D. N. B. nin öğrendiğine göre, Leningrad kesimindeki dünkü savaşlar, geçen haftakiler gibi mevzî mahiyette olmuştur. Bu kesimin hiç bir noktasında fevkalâde ehemmiyetli hiç bir hareket olmamıştır. Ve aksini iddia eden haberler, hakikate uygun değildir.
Sovyet tebliği eki
Moskova 30 (A.A.) — Sovyet (Devamı 3 üncü sayfada)

Başvekil Cumartesi günü nutuk söyleyecek

Tasarruf ve yerli mallar haftasını açacak olan Başvekilin nutkuna büyük ehemmiyet veriliyor

Fransız donanması nasıl intihar etti?

İntihar emri veren amiral Laborde ölmüş

Londra 30 (A.A.) — Toulon faciasını gözlerle görmüş olan bir zat, bugün Daily Telegraph gazetesinde hâdiseyi şu suretle hikâye etmektedir: Fransız filosu erkânî harbiyesi, vaziyeti kavramaz gemilerin mürettebatı derhal şehirden çağırılmışlardır. Bir Alman müfrezesinin önünde ağır bir tank, rıhtımlardaki ağır demir parmaklıkları kırıp parçalamış ve Mihverciler, doğrudan doğruya Strasbourg zırhlısı üzerine yürümüşlerdir.

Muhacimlerin ilk safları, zırhlının derhal açmış olduğu ateşle imha edilmiş ve 30 dakika sonra limanı aydınlık içinde bırakan müthiş bir infilâk vukua gelmiştir. Strasbourg, artık yok olmuştur. Bütün mürettebat ve zırhlıya doğru ilerlemekte olan Almanların birçoğu derhal telef olmuştur. Strasbourgun parçaları (Devamı 3 üncü sayfada)

Şarlo radyo ile Türkiye'ye hitab edecek

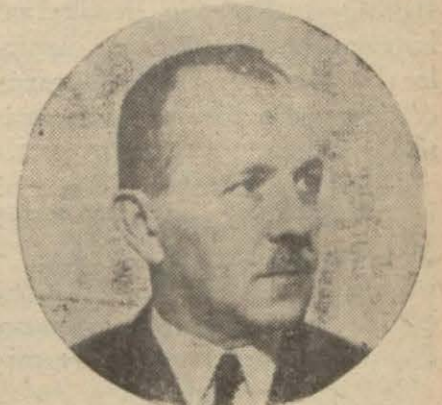
Nevyork 30 (A.A.) — Nevyorktaki Türk kültür birliğine Türk hayırsever cemiyeti meşhur sinema artisti Charli Chaplin'in Türk halkına hitaben radyoda bir müsahabe yapacağını ifşa etmişlerdir. Radyoda hemen hiç konuşmayan Chaplin, istisnai bir surette Türk - Amerikan dostluğundan bahsedecektir.

Meclis iki mahkûmu affetti

Ankara 30 (A.A.) — B. M. Meclisi bugün Mazhar Germenin reisliğinde toplanmıştır. Celse'nin açılmasını müteakib, Malatya me'usu General Osman Kopdagelin vefat ettiğini bildiren Başvekilâlet tezkeresi okunarak, merhumun hatırasına hürmeten iki dakika ayakta sükût edilerek ruznameye geçilmiştir.
Seferberlikte ve fevkalâde hallerde askeri şahıslara aid hukuk davalarıyla icra takiblerinde yapılacak muamelelere, İzmit cezaevinde mahpus Hüseyin Avni Parmaksızla Şakir Tandoğmuşun cezalarının affına dair kanun lâyhalarının ikinci müzakereleri yapılarak kabul edilmiş ve maas kanununa ek 4161 sayılı kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun lâyhasının birinci müzakereleri yapılmıştır.
Meclis Çarşamba günü toplanacaktır.

Saracoğlu nutkunu Halkevinde söyleyecek

Ankara 30 (Hususi) — On üçüncü Tasarruf ve Yerli Mallar haftası 12 Birincikânun Cumartesi günü başlayacaktır. Bu münebbetle, o gün Başvekilimiz Şükrü Saracoğlu, Halkevinde bir nutuk irad edecek, Tasarruf ve Yerli Mallar haftasını açacaktır.

Başvekilimiz Şükrü Saracoğlu Saracoğlunun bu nutkuna iktisadi ve mali bakımlardan hususi bir ehemmiyet atfedilmektedir.

Çorumda zelzele bilhassa köylerde hasar yaptı

Birçok köy evleri, samanlıklar yıkıldı, 1 kadınla 3 çocuk öldü, ekseri evler hasara uğradı

Çorum (Hususi) — Sontegri'nin 21 ci Cumartesi günü saat 17 yi 5 geçe şehrimiz ve civarında oldukça kuvvetli ve devamlı bir yer sarsıntısı olmuştur. Bu ilk sarsıntıyı 3 dakika sonra daha hafif bir sarsıntı takip etmiş ve ertesi günü saat 1 de ve 18 de sarsıntılar hafif olarak devam etmiştir.
Çorum merkezinde yeni yapılan cezaevinin duvarlarıyla istiklâl okulunun duvarlarında çatlaklıklar husulüne sebebiyet veren sarsıntı mülhakatta bilhassa merkeze tâbi Lâçin nahiyesi ile İskilip ve Osmancık kazalarında oldukça müahim hasarlara sebebiyet vermiştir.
Lâçin nahiyesine tâbi mescitli köyünde birçok evler hasara uğramış ve tamamile yıkılan bir evde bir kadınla bir yaşındaki yavrusu enkaz altında kalarak ölmüş, ve yedi yaşlarında bir çocuk yaralı olarak enkaz altından çıkarılmıştır. Yıkılan ahırda bir manda ile yavrusu ve bir at enkaz altında ölmüştür.
Hasara uğrayan büyük Lâçin köyünde bir kadın enkaz altında yaralanmıştır. Yeniçamlica köyünde iki evle iki samanlık tamen, 10 ev kısmen, Küçük Lâçin köyünde dört evle köy odası tamen, 20 ev kısmen hasara uğramıştır.
İskilip ve Osmancık kazalarında da hasar oldukça mühimdir. Çöken ve hasara uğrayan ev ve resmi binalardan maada iki okul tedrisatını tatil zorunda kalmıştır. Osmancığın Kargı köyünde 13 yaşlarında bir kız ve bir erkek çocuk enkaz altında kalarak ölmüş, altı kişi yaralanmıştır.

İlk öğretim devamında çok mühim bir hamle

İlk öğretimi lâyük olduğu seviyeye yükseltmekte büyük rol oynayacağı muhakkak olan yeni lâyihayı hazırlayanları millet hayırla anacaktır

Yazan: Prfsesör dsktor Sadi İrmak

İlk öğretim işimizde köy enstitülerimizden sonra düşünülmesi gereken çok mühim bir nokta kalyordu. Öğretmenlerin hal ve istikballeri ni temin etmek.
S a k l a - maya lüzum yaktur ki millet-in ağır ve mes'uliyetli bir işini omuzlarına yüklediği - miz ilk öğretim muallimlerinin maddî vaziyetleri refahtan çok uzak bir seviyede bulunuyordu. Bu yüzden birçok değerli hocalar ya orta öğretim veya büsbütün başka mesleklere geçmek zorunda kalıyorlardı. Gerçekten meselâ bir orta öğretim muallimile bir ilk öğretmeni mukayese edersek durum her vechile ilk öğretim hocalarının aleyhindeydi. Şu sebeblerle:
1 — İlk öğretimin tamamen mahalli idarelere bırakılması yer yer maazların muntazam verilmemesini intaç ediyordu. Esasen az olan maazların böylece tedahülde kalması büyük maddî sıkıntılara yol açıyordu.
2 — Mesken bedeli birçok vilâyetlerde ismi var cismi yok bir mah'yet gösteriyordu.
3 — Orta tedrisatta öğretmen muntazam ders, müdür muavinliği kazanç sahasında (Devamı 7 nci sayfada)

Tunusta vaziyet

Bizerte mihver dış müdafaalarına karşı büyük bir taarruz bekleniyor

Müttefik kıt'aları gediği sahile kadar genişletebilirlerse, Alman müdafaa sistemi altüst olacakmış!

Darlan Mareşalin mümessili sıfatile bir emirname nsettirdi

Amerikan ve İngiliz tankları Afrikada. (Bu resim Radyo Foto yolile Londradan Kahireye gönderilmiştir)

Londra 30 (A.A.) — Nesretilerdeki şimendifer münakalâtı kesilmiştir. Bu iki şehri birbirini diğma göre, Tunus ile Bizert arasında (Devamı 3 üncü sayfada)

Askerî vaziyet

Toulondaki Fransız donanması şayed Almanların eline geçseydi ne olurdu?

Yazan: Emekli General K. D.

1 — Vişi Fransasında ve Toulonda:
Tarih yeni bir yurdseverlik fedakârlık ve sancısız muhabbet hâdisesine daha şahid oldu. Bu hâdiseye, Fransanın Akdeniz sahilindeki Toulon harb limanında bulunan Fransız filosunun, Alman başkumandanlığınca Vişi Fransası emrindeki Fransız kitalarının silâhlarından tecrid edilerek terhisleri ile birlikte bu limanın da işgaline âni olarak karar verilmesi ve bu kararın hemen tatbikine geçilmesi üzerine 27 İkinciteşrin sabahı saat 4 de kendi kendisini dinamitlerle berhava ederek liman içinde batırması suretile vukua gelmiştir. (Devamı 7 nci sayfada)

Çörçilin nutkunun akisleri

İtalyanlar "Savrulan tehditlerden korkmıyoruz," diyorlar

Şimali İtalya bombalandı

Londra 30 (A.A.) — Bu sabahki Londra gazeteleri, Çörçilin dün alçakmki nutku ve bilhassa İtalyaya ihtarı hakkında tefsirlerde bulunmaktaurlar Times diyor ki:

Başvekil, İtalyan milletini bir tek adam ve onun rejimi tarafından girişilen sergüzeştin neticesini düşünmege davet etmekte isabet etmiştir.

Daily Mail şöyle yazıyor:
Çörçilin İtalyaya yaptığı müthiş ihtarın bir tesir bırakacağını ümit etmek isteriz. Fakat İtalyanların bu ihtara kulak asacakları muhakkak olmadı için bu ümide bel bağlamak doğru değildir.

Daily Express şöyle diyor:
(Devamı 3 üncü sayfada)

Hitler yüksek kumanda heyetini toplantıya çağırdı

Londra 30 (A.A.) — Bern'e gelen gayriresmî haberlere göre Führer Afrika vaziyetini müzakere etmek üzere Alman yüksek kumanda heyetini Behchetesgaden'de fevkalâde bir toplantıya çağırmıştır. Aynı mahiyette bir toplantının da Romada yapılacağı temin edilmektedir. Bu toplantıya Tunustaki mihver kuvvetleri başkumandanı general Nehring ile Alman hava kuvvetleri genel kurmay başkanı general Milche iştirak edeceklerdir.

BUGÜN
Müşahabe
Mesele nedir?
YAZAN
Üstad
Halid Ziya Uşaklıgil
5 inci sayfamızda okuyunuz

Hergün

Mister Çörçil'in
Nutku bize
Neler anlatıyor?

Ekrem Uşaklıgil

940 Mayısından 942 Kânunu na kadar 28 ay geçti.

Bu iki buçuk yıl, mihver hesabına teşebbüs kabiliyetinin inhisar halinde elde bulundurularak darbe indirme kudretinin her sahada kullanıldığı bir devreyi; müttefikler hesabına da muharebenin ilk yılını yanlış hesaplar sonunda sürprizden sürprize uğrayarak geçirdikten sonra kabuğu içine çekilerek hazırlanmaya hasredilen uzun bir zamanı gösterir.

General Gort 940 Mayısında, Fransa harbinin daha ilk haftalarında Fransız kumandasından aldığı emre rağmen kuvvetlerini Belçika ovalarından Belçika sahillerine çektiği zaman Fransızlar bu harekette İngiliz kumandanının şahsi bir kararının tesirini gördüler.

Hakikatte İngiliz ordusu gibi İngiliz hava kuvvetlerinin de İngiltereye çekilmeleri yeni durum icablarını İngilterenin o dakikada anlayarak yeni icabların doğduğu yeni kararları vermiş olduğunun bir eseri idi.

Zıyanla başlayan, zıyanla devam eden, zıyanla biteceği muhakkak görünen bir partiye devam etmek siniri zayıf his adamlarının kârdır.

İngiltere partiyi keserek ikinci bir partiye hazırlanmaya karar vermişti, İngiliz ordusunu ana vatana çekmek suretile kararını tatbik ediyordu, az sonra da mihver yormak için yeni vesileler çıkarıyordu, kendisi için de yeni müttefikler bulmaya çalışıyordu, bir zirhlî kale içinde müdafaa da kalarak hazırlıklarını bitirmeye uğraşacakları.

İngiltere başvekili Mister Çörçil'in 76'ncı yaşına girmesi vesilesiyle söylediği son nutuk gösteriyor ki İngiltere için iki buçuk yıl süren hazırlanma ve müdafaa kalmaya devresi biterek tarazuza geçme devresi gelmiştir. Mısır taarruzu yeni devrenin başlangıcıydı, onu Afrikanın işgali takip etti, artık müttefikler safhaları yekdiğerini takip edecektir.

«Afrika bir durak yeri değildir. Bir beklenenecek yer değildir. Afrika atlatıp geçilecek bir yerdir.» Fakat hangi istikamete doğru.

Bir defa Tunus sahilleri de ele geçirilecek olursa baştan başa bütün İtalya Anglo-Sakson âleminin hava kuvvetlerine açık bir saha haline gelecektir. O zaman da İtalyanın her tarafına durmadan hücum edilecektir.

Mister Çörçil Afrikayı bir sığrama tahtası yaparacak geçecek olan kuvvetler için ilk istikamet olarak İtalyayı gösteriyor ve ilâve ediyor:

«Böyle bir âkibete uğramayı istemiyordum göstermek İtalyan milletine düşer.

Bu, bir sulh teklifi değil, bir teslim teklifidir, kayıpsız ve şartsız bir teslim teklifidir, daha doğrusu bir isyan teklifidir.

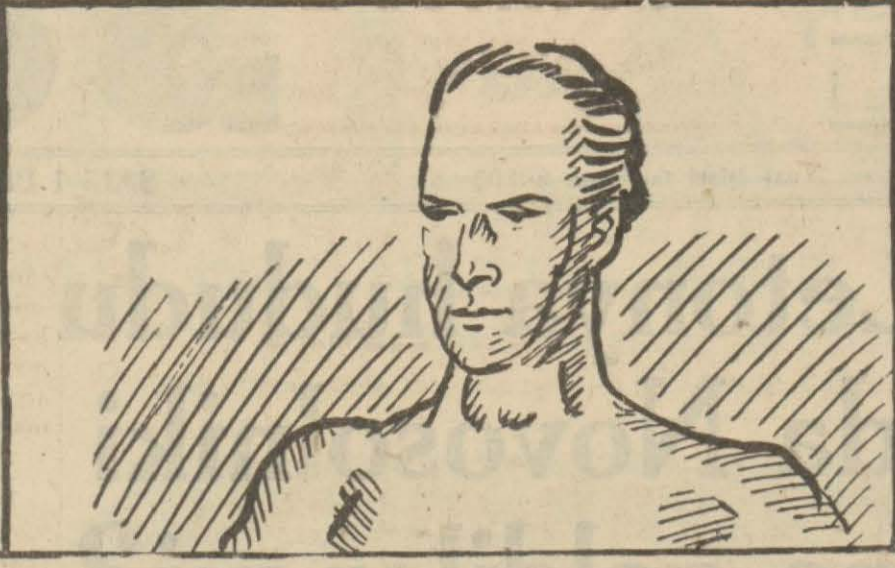
Mister Çörçil bütün hâdiselerden doğrudan doğruya mes'ul tuttuğu faşist idaresini bir kenara bırakarak İtalyan milletine hitab ediyor ve demek istiyor ki: — Başınızda bulunanlardan kurtularak teslim olunuz, âtinizi tanzim etmeyi de bana bırakınız, harb ateşinden derhal kurtulunuz.

Son iki üç ay içinde İtalyan milletinin yorulduğuna, harbdan bıktığına, hattâ İtalyan kralının bir seyahati esnasında büyük bir şehir halkının teslim mânâsına gelmek üzere pencerelerine beyaz çamaşır astığına dair İngiliz-Amerikan kaynaklarından çok haberler geldi.

RESİMLİ MAKALE

Zaman çok iyi bir öğretici, çok mükemmel bir uslandırıcıdır, ağır birer yük halinde seneler omuzlarımızın üzerine bindikçe kafada beyin daha iyi düşünmeye, damarda kan biraz daha ağır dolaşmaya başlar. «Akli selim» gelir. Her yaşının kapsını mutlaka çalar, fakat mualelef bu yolcuya en fazla muhtaç olduğumuz zamanlar gençlik yıllarıdır.

Gençlik yıllarında benliğimize hâkim olan unsur muhakeme değil, histir, düşünme mahsulü olarak değil, hâdiselerin üzerimizde bıraktığı tepkiye göre hareket ederiz. Damarlarımızda dolaşan kan da «deli» olarak akar, cereyana âpârlı gideriz. Bu delikanlılık yıllarında yaptığımız hata istikbali âlakadar etmiyorsa tesirsiz geçer, aksi halde bütün bir hayata malolur. Gençliğin çekinceği bu esaslı hatalardır.

≡ Bir hayata malolan hatalar.. ≡

Sabahtan Sabaha:

Hayat sahası ve yeni
Nizam ve bu
Dünya harbi...

Burhan Cahid

Arzın beş kıt'asında keşfedilmemiş yer yok. Bu beş kıtanın neresinde ne var, nereden ne çıkar onlar da bellidir. Afrikanın ortasında, Kongoda kauçuk çıkar, Malezyadan kalay çıkar, Ural dağlarından bakır çıkar, Meksikada petrol çıkar, vellehasıl arzın her köşesinde hangi cevher vardır, ne kadardır hep malûm. Bu kıymetlerin hangi ellerde olursa olsun yalnız başlarına işe yaramayacakları da malûm. Yani bizim memlekette meselâ bakır var, yalnız bakırla ne iş yapılabilir. Her eve kırk sekiz kazan dağıtsanız, her kabı bakırdan yapsanız gene manası yoktur. Çünkü biz fazla bakırı satıp yerine kalay almamız ki işimiz görülsün.

Bir memleket düşünün ki her tarafı kauçuk ormanı. Bu kadar lâstikle sokaklarını döşeyecek hali yok ya. Fazlasını satıp yerine meselâ demir veya krom almalı ki işi yürütsün.

Demek oluyor ki iktisad ilminin insanlarla beraber birleşmiş trampa kanunu her şeye hâkim.

İşte bugün dünyayı kana, ateşe veren dava budur. Endüstri hayatı arttıkça buna lâzım hâmmaddeleri bulmak ihtiyacı belirmiştir. Avrupa kıt'ası bu bakımdan en fakir kıt'adır. Böyle iken en büyük endüstri sahipleri de bu kıt'ada toplanmışlardır. Bunlar başka kıt'alardan hâmmadde almak zorundadırlar. Gerçi şimdi benzinin endüstriye kadar birçok maddeler uydurma suretile yapılıyor amma bakır, krom gibi maden cevherleri de yapılamaz ya. Netice şu büyük endüstri sahipleri elleri altında geniş hâmmadde kaynakları bulundurmak istiyorlar. Acaba bunu karşılıklı anlaşmalarla yapamazlar mı?

Deniz, kara yolları serbesttir. Hâmmaddeler dünyaya yetecek kadardır. Ticaret kanunları, ticaret muahadeleri ile karşılıklı anlaşmalar yapmak güç değildir. Fakat bundan evvel bir yazımda anlattığım gibi Almanya ve İtalya zengin müstemlekeleri paylaşmış devirde çok zayıftılar. Şimdi ise vaziyet değişmiş olduğundan kendilerine hayat sahaları bulmak kaygısına düştüler. Dünyanın en zengin kaynaklarını ellerinde bulunduran Anglo-Saksonlara gelince onlar harbden önce mevcut hâmmaddelerin tevziinde zorluk çıkaracakları söylemekteydiler. Onlara göre İtalya benzinini rahat rahat dışarıdan alıyordu, kömürünü temin ediyordu. Almanya dilediği kadar krom, kauçuk buluyordu. Japonya bu ihtiyaçlarını Holanda müstemlekelerinden ucuz ve rahat temin ediyordu. Fakat anlaşılana olmasa el malı başka oluyor. Hayat sahası fikri bu arzunun eseri idi.

Anglo-Saksonlar Atlantik beyanamesinin bir mühim maddesini bu hâmmadde meselesine bağlamışlardır. Harbden sonra her milletin hâmmadde kaynaklarından serbestce faydalanması esas kabul edilmiştir. Bakalım hâdiseler ne şekil alacak?

Burhan Cahid

Kundura fiatları düşecekmiş!

Haber aldığımızı göre, Irak ve Sudan muntakalarından İskenderuna 150-200 bin kilo kadar köselelik sıgır derisi gelmiştir. Alâkadarlar bu vaziyette kundura fiatlarını düşeceğini söylemekteydiler.

Takvim

1 İncikânun 1 Salı 1942
Zilkade 21 - Kasım 24
S. İm. G. Ö. İ. Ak. Yat.
E. 12,89 2,24 7,21 9,46 12,00 01,37
Va. 6,21 8,05 13,08 15,28 17,44 19,19

Şehir Haberleri

Ofisin buğdayını
yanlış tartarak bir
kısmını aşırımlar

Hasköyde bir değirmende 4800 kilo buğday ele geçirildi, değirmen, ofisin buğdaylarını tartarken, yanlış tartarak bunu tasaruf etmiş

Dün müddetmumillîge ehemmiyetli bir hâdisa aksettmişir.

Hasköyde bulunan «Şark Değirmenleri Türk Anonim Şirketi» nin işlettiği değirmende 4800 kilo Kanada (Manitoba) buğayı bulunmuş tur. Bunların mevcudiyetini Ofis kontrolörleri polise ihbar etmişse de değirmene gelen polis memurlarına değirmen müstahdemleri: «— Bunlar Ofise aid buğdaylardır. Bizi âlakadar etmez!» diyerek mümanaat etmek istemişler, memurlar vazifelerini yaparak 5 tona yakın buğdayı meydana çıkartmışlardır.

Bunun üzerine yapılan tetkikatta hâdisa değirmen sahipleri tarafından buğdaydan % 94,96 randıman alınması lâzım gelirken % 97 randıman alınarak randıman fazlası olan bu miktar buğdayın tasaruf edilmiş olduğu şeklinde tasvir edilmiştir. Fakat randıman fazlasının buğdayda değil unda görülebileceği nazara alınarak bu müdafaaları da varid görülmüştür.

Bu buğdayların doğrudan doğruya Ofisin elinde bulunan Manitoba buğdayının kantar kaçırması olabileceğini âlakadarlar ihbar etmişlerdir. Değirmende Kanada buğdayı bundan 15 gün evvel öğütüldüğü ve Ofisin de buğdaylardan haberi olmaması hâdisenin ehemmiyetini artırmıştır.

Müddetmumillîge hâdiseyi incelemektedir.

Tütün ve içki
ihtikârı yaparken
yakalananlar

Galatada. Necatibey caddesinde 338 numaralı dükkânda müskirat bayiliği yapan Süleyman adında biri dün beyanname harici dükkânında alakoyduğu biralari şişesi 45 kuruştan bir müşteriye satarken suçüstü yakalanmıştır.

Büyükdada İskele caddesinde 29 numaralı içkili gazino sahibi Yorgi de dükkânında 22 şişe bira, 35 şişe şarab, 27 şişe rakı saklamış, ya pılan araştırmada şişeler ele geçirilmiştir.

Yorgi istifçilik suçundan müddetmumillîge verilmiştir.

Bunlardan başka, Unkapanında Filyokuşunda oturan Halil adında bir açığız de evvelki akşam Sultanhamamında bazı kimselere 20 kuruştan satılması lâzım gelen sigaraları 45 kuruştan satarken yakalanmış, millî korunma mahkemesine teslim edilmiştir.

Tren altında parçalandı

Evvelki akşam Yeşilköyde bir tren kazası olmuş, 42 numaralı lokomotif Kadir adında bir genç çığneyerek bir kolunu ve bacağına koparmıştır.

Yaralı hastaneye kaldırılırken ölmüş, adliye tabii cesedin defnüne tahsis edilmiştir.

16.500 fakir vatandaşa
bugünden itibaren sıcak
yemek tevziine başlandı

Bu iş için Kızılay 500, ticaret odası 200 bin lira verdi, orta mekteplerdeki fakir çocuklara da yemek dağıtılacak

Şehrîmizin muhtelif semtlerindeki fakirlere Kızılay tarafından dağıtılacak sıcak yemek tevziatına bu günden itibaren başlanmıştır. Her semtte 2 bin ve yalnız Üsküdar semtinde 3 bin kişi, Bakırköy ve Yeşilköy gibi semtlerde ise 500 kişi olmak üzere cem'an 16,500 den fazla fakire hergün muntazam sıcak yemek verilecektir. Yemek tevziatı için dağıtılan kuponlar aile adedine göre muhtelif renkli olup en fazla 9 kişiliktir. Her alle reisi bu kuponu bulunduğu semtteki Kızılay aşhanesine saat 10 ile 14 arasında getirecek ve kendi vesaitile ailesinin yemeğini alabilecektir.

Öğrenildiğimize göre, bu iş için Kızılay aşhaneler idare komitesi emrine 500 bin ve Ticaret Odası ise 200 bin lira vermiştir. Dün mezkûr aşhanelerin açılması münasebetle kendisile görüşen bir muharririmize aşhaneler idare komitesi reisi İstanbul meb'usu Sadedtin Uraz şunları söylemiştir: «— Malûmunuz olduğu veçhile, yarın (bugün) şehrin muhtelif semtlerindeki aşhanelerde fakirlere yemek tevziine başlanacaktır. Yalnız Kasımpaşadaki inşaat henüz bitmediği için oradaki tevziat 10 gün sonraya kalmıştır.

Diğer taraftan Kızılay ortamekteb ve liselerde yemek yiyemeyecek vaziyette olan 3400 kadar talebeyle ögle yemeği vermek için tetkiklere başlanmıştır. Bu hususta hazırladığımız esaslara göre biz mekteplere yalnız erakati vereceğiz, onlar doğrudan doğruya kendi vesaitile yemeklerini pişireceklerdir. Fakirlere verdiğimiz yemekler Kızılayın ve Ticaret Odasının verdiği tahsisatla yapılmaktadır. Bir müddet sonra şehrimizin hamiyetli tüccarlarının bu mutlu işe iştirak edeceklerini ummaktayız. Bu arada şehrimiz taktıkları arasında hasılatı Kızılayın fakirlere vereceği ve meçce tahsis edilecek maçlar tertib edilmesi için beden terbiyesi umum müdürlüğü ile temas halinde bulunuyoruz.»

Belediye nizamlarına
aykırı hareket edenler
tecziye o'unuyor

Belediye zabıtası son günlerde bütün otel, lokanta gibi umumî yerleri sıkı bir kontrol ve teftişe tâbi tutmaktadır. Son iki gün zarfında Beyoğlu ve Emlâk-ı Muntakalarında yapılan teftişlerde belediye zabıtası talimatnamesine aykırı hareketleri görülen 33 lokanta yıldırım cezasına çarptırılmıştır.

Bundan başka köprü altında barmal ve yolcuların vapurlara giriş ve çıkışlarını tanzim içinde esaslı tedbirler alınmıştır.

Belediye reis muavini Lütfi Aksoy, Emniyet müdür muavini Sükrü Salb Borhan ve diğer âlakadarların mahallinde yaptıkları tetkikler sonunda, numaraları hamalları vapurlara girip çıkmaları menedilmiş, hamalların kılık ve kıyafeti düzeltilmiş, eşyaların yolculardan sonra taşınması ve bu suretle yolcuların rahatsız edilmemesi teimm olunmuştur.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Bir arkadaşımız gürlük fıkrasında anlatıyor:

«Geçenlerde paralı bir zat, ayağındaki iskarpinleri gösterdi:

— Seksen lira Dedî.
— Sahi mi?
— Şimdi bulsam, yüz lira da veririm!

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Halkın gazetelerdeki
şikâyetleri günün-
ününe takib edilecek

Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar bütün kaymakamlıklara ve daire müdürlerine yeni bir emir göndererek gazetelerdeki neşriyat ve halk şikâyetlerinin günün gününe ehemmiyetle takib olunması ve aid olduğu daire ve şubelere telefonla, yazı ile veya şifâhen temas edilerek aynı günde cevaplarının verilmesini bildirmiştir.

Bundan sonra gazetelerde intişar eden yazı ve şikâyetlere aid cevaplar en geç 24 saat zarfında Belediye Neşriyat Müdürlüğüne gönderilecektir.

Gezaevleri umum müdürünün
dünkü teftişleri

Gezaevleri umum müdürü Baha Arıkan yanında adliye müfettişlerinden Cemil olduğu halde dün Üsküdar ve İstanbul Cezaevlerini teftiş etmiştir.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Olur mu?

San'at haysiyetile
telifi kabil olmyan
bir hareket!

Halk sahsesine yıllarca hizmet etmiş bir san'atkar, dün matbaamıza gelerek anlattı. «Efenin aşkı» isimle oynanan bir revüde, sahneye merkeble çıkan bir artist «sürünmek» kelimesinden nükteler yaparak, «tiyatrocularsan sürünürsün, bak Nasid de sürünüyor, Dümbüllü İsmail de sürünecek!» gibi, hem müşkül şartlar içinde çarpınan Nasidi tezyif ediyor, hem de henüz çalışmakta ve hayatını kazanmakta olan bir san'atkara karşı aynı temennide bulunuyormuş! Bu hâdiseyi teessürle anlatan san'atkar, bu sözlerin bütün sahne mensublarını müteessir ettiğini söylüyor. Haklıdır. Nasidin müzayakaya düşmesinden evvel müteessir olacak, san'at arkadaşlarıdır. Bunun san'atin bir yüz karası olarak saklanması lâzım gelen, mütemadiyen tekrarlanması, hele bu âkibetinin diğerlerine temenni edilmesi çok çirkin ve acıdır. Bu artistin unutmaması lâzımdır ki, Nasid gibi 37 yıl, mütemadiyen çalışmış, halkın sevgisini kazanmış bir san'atkar böyle bir âkibete düşmüş bulunursa, şöhretsiz, kabiliyetsiz olanlar ne hale gelecektir kim bilir? San'atin, cemiyetin Nasidi müzayaka içinde yosattı acaba bu artiste istikbali bakımından ümid mi veriyor? Ve bu sözleri, meslek, san'at haysiyetile kabiliyetli mi görüyor? Herkesin ve sahne mensublarının bu lâubalilikten teessür duymalarını çok tabii buluyoruz.

Olur mu?

Memurlara şekeri
kooperatif dağıtacak

Memurlara yapılacak şekeri tevziatının esaslarını kararlaştırmak üzere dün öğleden sonra vilâyette vali muavini Ahmed Kınığın riyaasetinde şekeri şirketi ve memurlar kooperatifi mümessillerinin iştirakinde bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda memurlara şekeri tevziatının memurlar kooperatifi tarafından yapılması muvafık görülmüştür. Memurlar kooperatifi şekeri şirketinden alacağı şekeri daire mutemedlerine tevzi edecek ve bunun masrafı olarak kilo başına 5 kuruş olacaktır. Bu suretle şekeri kilosu memurlara 150 kuruşa satılacaktır.

Müteakid, dul ve yetimlere şekeri tevziatının da her kazada seçilecek mutemed bakkallara muayyen bir kâr bırakılmak suretile yapılması düşünülmektedir. Malmüdürlükleri bu tevziatı re'sen yapacak vaziyette bulunmadıklarından bu şekil tercih edilecektir. Memurlara şekeri tevziatına bu hafta içinde başlanacaktır.

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

BU SABAHKI HABERLER

Londra bildiriyor: Rjevde Alman kuvvetlerinin vaziyetleri vahimleşti Büyük Alman kuvvetleri burada tecrid olunmuşlar

Londra, 1 (A.A.) — Royter ajansının Moskovadaki hususi muhabiri bildiriyor: Stalingradın şimal batısında Alman mukavemeti artmış bulunmaktadır. Düşman büyük tank kuvvetleri ile karşı taarruzlarda bulunmak tadır.

Rjevde ise Almanların vaziyeti vahimleşmiştir. Büyük düşman kuvvetleri, burada tecrid edilmiş bir vaziyettedir. Bu kesimde çarpışan kuvvetler, Letonya hududuna 100 kilometre mesafede bulunmaktadır.

Londra, 1 (A.A.) — Royterin Moskovadaki muhabirinin bildirdiğine göre Stalingrad cephesinde Don ve Volga arasında sıkışmış olan Alman kuvvetleri tazyik edilmektedir.

Dün Rus ilerleyişi inkışaf etmiştir. Kuşatılmış olan Alman garnizonları ile çarpışmalara devam edilmektedir.

Londra, 1 (A.A.) — Stalingrad dahilinde fabrikalar mahallesinde topçu düellosu yapılmıştır. Stalingrad mülhakatında Ruslar muvafakiyetli hareketlerde bulunmaktadır.

Merkez kesiminde bir Alman tümeni ciddi bir surette mağlubiyete uğratılmıştır. Merkez kesiminde 23.000 Alman öldürülmüştür. Stalingrad çevresinde zayıf bu miktarın üç misli kadardır.

Çörçilin nutkunun akisleri

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Önümüzde geniş ufuklar açılıyor. Çörçil, Rommel küt'alarının tamamile tahribinden sonra husule gelecek vaziyeti tasvir etti. Fakat bu aralık şimali İtalya üzerine yağın bambalar yakında cenubi İtalyanın üslerini ve limanlarını tahrib edeceklerdir.

Alman sözcüsüne göre

Berlin 30 (N.P.D.) — Bugünkü basın konferansında Alman matbuat sözcüsü Çörçilin nutku hakkında şöyle demiştir: «Çörçil'n bu defa İtalyaya karşı tatbik etmek istediği usul yeni bir şey değildir. Aynı talep ve tehditler takriben bir sene evvel İngilizler tarafından Alman milleti-ne karşı da savrulmuştur.

Çörçilin İtalyaya hitaben söylediği sözleri gözönünde tutacak olursak şu netice meydana çıkar: Çörçil, Mihver devletlerinin aynı mukadderatla bağlı olduklarını hâlâ anlamamıştır!

Alman milleti nasıl kendini nasyonal sosyalist idaresile yekvücd görüyorsa, İtalyan milleti de kendini faşist idaresile öyle görmektedir.

İtalyanlar ne diyor?

Ankara 30 (Radyo gazetesi) — Bugünkü neşriyatında Çörçilin nutkunu mevzuabahas eden Roma radyosu, İtalyan halkının sükuneti muhafaza ettini ve Çörçil tarafından savrulan tehditlerden korkmadığını söylemiş, İtalyan maneviyatının yüksek olduğunu belirtmiştir.

Torinonun bombardımanı

Roma 30 (A.A.) — Resmî tebliği:

Dün gece Torino şehrine karşı yapılan bir akin, mühim hasarlara sebebiyet vermemiştir. Bataryaların attıkları mermilerin isabetle bir bombardıman uçağı Micheline yakınında düşmüştür. Geçen akin esnasında diğer 3 düşman uçağı düşürülmüştür. Geçenki hava taarruzunda telef olanların miktarı sivil halktan 15 ölü ve 22 yaralıya balığ olmuştur.

Fransız donanması nasıl intihar etti?

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Bütün havuzlara düşmüştür. Bu esnada bütün rihimlarda toplar, tüfekler ve mitralyözler, cehennemî bir ateş püskürüyorlardı. İnfilâkların çıkardığı sesler, bu inanılmıyacak müdhis gürültü içinde birbirine karışıyordu. Uçakların gümbürtülerile düdüklere bağrıldıkları birbirinden ayrılmıyordu. Her tarafta çıkan yangınlar, muazzam faciaya pek uygun olan hailevi bir fon teşkil ediyordu. Gemilerin birçoğu kaçmak teşebbüsünde bulunmuşlarsa da geçirdiler ağır yolla geçmek mecburiyetinde kalmışlar ve Alman uçakları için kolaylıkla avlanacak birer av olmuşlardı.

Birdebire gök, kıpkırmızı keşimmiştir. Tersane, tek bir büyük infilâk neticesinde berhava olmuş idi. Tersanenin hemen yakınında tamir edilmekte bulunan beş gemi, aynı zamanda havaya uçmuştur. Gemilere gidememiş olan bahriye silâhendazları ile tayfalar, limanın dükkân ve kale vahanelerinde pusu tutmuşlar, Almanların üzerine ateş ediyorlardı. Ertesi günü fecir vakti, Toulonun merkezinde hâlâ çarpışmalar devam ediyordu.

Amiral Laborde

Zürich 30 (A.A.) — Basler Nahrihten gazetesinin Berlin muhabirinin bildirdiğine göre, Strasburg zırlısının üst güvertesinin su seviyesinde bulunduğu strada dahi filo ku-

Tunusta vaziyet

Bizerte mihver dış müdafaalarına karşı büyük bir taarruz bekleniyor

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

bağlayan iki yoldan biri de keşimmiştir. Her an Bizertin dış müdafaalarına karşı bir taarruz beklenmektedir. Birinci orduya gelince, ayrıca bir taarruz hedef olacak Tunusa bir top menzili yaklaşmıştır. Müttefiklerin ele geçirdikleri Cidida, bir demiryolu ve yol kavşak noktasıdır. Bu mahal Tunus şehrinin 23 kilometre şimali garbisinde bulunmaktadır. General Anderson'un komutasındaki küt'alar sahile kadılar ilerleyip gediği genişletmeğe muvaffak oldukları takdirde bütün Alman müdafa sistemi altüst olacaktır.

İngiliz tebliği

Kahire 30 (A.A.) — Ortaşark İngiliz kuvvetlerinin bugünkü Pazartesi müsterek tebliği:

Karakadı kuvvetlerimiz hakkında bildirilecek hiç bir şey yoktur. Dün Libya üzerindeki hava faaliyeti, ufak mikyasta olmuştur. Bir Alman av uçağı, uçaksavar bataryaları tarafından düşürülmüştür. 28/29 İkinciteşerin gecesi, ağır bombardıman uçakları, Trablusgarb limanında iki gemilerle liman tesislerini bombardıman etmişlerdir. Dalga kıranlarla elektrik santrali üzerinde infilâklar vukua geldiği görülmüştür. Aynı gece Tunus ve Bizerte limanlarına hücum edilmiş ve buralarda yangınlar çıkarılmıştır.

Londra 30 (Radyo) — Şimali Afrikadaki müttefik karargâhının son tebliğine göre birinci İngiliz ordusu Tunus şehrine doğru ileri hareketine devam etmektedir. Amerikan motörlü küt'alar ile Fransız küt'aları tarafından desteklenmiş bulunan General Anderson ordusu Mihver tayyarelerinin hücumu altında mayın tarlalarından geçmektedir.

Amerikalı paraşütçü küt'aları Tunusa yakın bir mahalde bir hava meydanını işgal etmişlerdir. Bizerte doğru ileri hareketinde devam etmektedir. Henüz mühim bir çarpışma olmamıştır. İtalyan kuvvetlerinin Gabesi müdafa ettikleri anlaşılmaktadır.

Londra 30 (A.A.) — Fas rad-

mandantı amiral Laborde ve kurmay heyetle gemide bulunmakta ve vazifeleri başında hareketsiz durmakta idiler. Muhabir bundan başka bir büyük kruvazörün bütün top larile diğer gemiler üzerine, sahil bataryalarında aynı zamanda bütün gemilere ateş ettiklerini ve Almanların eline geçmeden evvel onları tahrib etmeğe çalıştıklarını ilâve etmektedir.

Laborde ölmemiş mi?

Madrid 30 (A.A.) — Amiral Laborde'nin, kaçmağı veyahud tahrib etmeği tasmin eden B. plânının tabiki için Tulondaki filoya emir vermiş bulunduğu şimdi kat'i olarak anlaşılmıştır.

Amiral Laborde'nün Dunker zırlısında kurmay heyetle birlikte bulunduğu sanılıyorsa da, Stokholm'dan gelen bir habere göre, Petain'in emriyle, batmak üzere İken Strazburg zırlısından ayrıldığı da söylenmektedir.

yosunun bu sabah bildirdiğine göre, Amiral Darlan, Fransanın fevkalâde komiseri sıfatile ve Fransa, mareşali ve devlet reisi tarafından kendisine verilmiş olan salân-yetlere istinaden bir emirname neşretmiştir. Bu emirnamede şöyle denilmektedir:

Fransanın Fastaki umumi komiseri, neşredeceği kararnamelelerle Fransız Fasında sulh zamanında Fransız kanunlarına ve Fransız hükümetinin kararına ve nizamnamelerine göre itihaz edilebilen her türlü tedbirleri almak salâhiyetine tamami-

Berlin 30 (A.A.) — Resmî tebliği:

Sirenaik'te Alman - İtalyan kuvvetleri, düşman tanklarının hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Tunusta savaş uçaklarımız, düşman kollarını bombardıman etmişlerdir. Şarkî Akdenizde bir denizal' avcısı, İngiliz bayrağı altında sefer eden Triton adındaki Yunan denizaltısını batırmış ve mürettebatını esir etmiştir.

27/28 İkinciteşerin arasında şimali Fransız Afrikasının limanlarıyla kara sularında hacimleri yekünü 165 bin tona balığ olan 29 ticaret gemisi batırılmıştır. Hacimleri yekünü 100 bin ton olan 11 ticaret gemisi de ağır surette hasara uğratılmıştır. Bunların batmış olmaları muhakkak nazarla bakılabilir.

Bundan başka hacimleri mecmuu 398 bin ton olan 65 gemi daha hasara uğratılmıştır. Diğer taraftan 2 zırlılı ile biri çok ağır olmak üzere 3 uçak gemisi hasara uğratılmıştır.

5 muhafaza muhribile 5 kruvazör batırılmıştır.

28 kruvazör ve muhrib hasara uğratılmıştır.

Alman bombardımanları

Berlin 30 (A.A.) — Sirenaik'in garbinde Alman bomba ve av tayyarelerle stukalar Agedabya kesiminde İngiliz kuvvetlerine taarruzlarına devam etmişlerdir. D. N. B. ajansının öğrendiğine göre, düşman işe yollarından yeni küt'alar ve malzeme sevketmeğe teşebbüs etmiştir.

İtalyan tebliği

Roma 30 (A.A.) — İtalyan ordularının umumi karargâhının 919 numaralı tebliği.

Sirenaik'te düşmanın zırlılı kollarının baskıları püskürtülmüştür. Tunus kesiminde zırlılı vasıtalar, la desteklenen düşman kolları, durdurulmuştur. Bu kollar bir çok kayıyonet kaybetmişlerdir.

Mihver kuvvetlerinin bir hücumu neticesinde düşmanın mühim bir mevzili zaptedilmiştir. İngilizlerle Amerikalıların birkaç tankı tahrib olunmuştur. Bundan başka 200der fazla esir alınmıştır. Bu esirlerin 25 i subaydır.

Tunusa giden takviyeler

Nevyork 30 (A.A.) — Alman başkumandanlığının Brenner geçid yolu ile Tunusa takviyeler gönderdiği bildirilmektedir. Alkan son raporlara göre, ikisi zırlılı olmak üzere 5 tımene yakın bir kuvvet İtalyaya gelmiştir. Bu tımenerler şimdiki halde Milânode bulunmaktadır.

SON DAKİKA

Almanlara nazaran Rus taarruzları şiddetini kaybetti

Vişi, 1 (A.A.) — Stalingrad ve merkez cephelelerinde Ruslar taarruzlarına devam etmişlerse de ilerlemeğe muvaffak olamamışlardır.

Alman kumandanlığı üstünlüğün Alman kuvvetlerinin elinde olduğunu bildiriyor. Almanlar binlerce esir almışlardır.

Stalingrad cenubunda ve şimal batısında Rus taarruzları şiddetten düşmüştür.

Tunusta müttefikler Almanları ikiye ayırmaya çalışıyorlar

Londra, 1 (A.A.) — Cezairden alman haberlere göre şimal Afrikası ucundan mihvercileri atmak için müttefikler şiddetli hareketlerine devam etmektedirler.

Ciddi mphaebeler cereyan etmektedir.

Birinci ordu kumandanlığı mihver müdafaasını ikiye ayırmak için meharetle çarpışmaktadır.

İngilterenin Moskova elçisi

Londra, 1 (A.A.) — İngilterenin Moskova sefiri istirahat etmek üzere Londraya gelmiş ve Eden ile görüşmüştür.

Bir kimyagerimiz sun'î kauçuk yaptı

Hikmet adında bir kimyagerimiz yerli ham maddeden sun'î kauçuk yapmağa muvaffak olmuştur. Tecrübeler şehrimizde bir fabrikada yapılmış, muvaffakiyetle sona ermiştir. Tecrübe esnasında yapılan otomobil lastiği, kalos ve çizmeler Ankaraya gönderilmiş, yüksek makamların takdirini kazanmıştır.

Devlet iktisadî teşekkülleri umumî heyeti

Ankara 30 (A.A.) — Devlet iktisadî teşekkülleri umum heyeti bugün saat 10 da, Başvekil Sükrü Saracoğlu adına Maliye Vekili Fuad Ağralım reisiğinde toplanmıştır.

İstanbul Emniyet Sandığının, T. C. Ziraat Bankasile bu banka memurları tekaüd sandığının 1941 yılı hesaplarını tetkik eden komisyonun raporlarını müzakere ve kabul etmiştir.

Çörçil'in İtalyayı tehdit etmesi Berlinde büyük bir alâka uyandırmış

Almanlar "Geniş hazırlıklar görmekteyiz. İngilizler yaptıkları hatanın derecesini öğreneceklerdir," diyor

Berlin, 1 (A.A.) — Yarı resmî bir surette bildirildiğine göre Çörçil'in İtalyayı şiddetle tehdidi yalnız İtalyada değil, Berlinde dahi alâka uyandırmıştır. Bu mesele nin Almanları afâkasız bırakacağına zannetmekle Çörçil hata

etmiştir. Büyük bir faaliyetle hazırlıklar görülmektedir. İngiliz tehditlerine icab eden cevaplar verilecektir. İngilizler yapmış oldukları hatanın derecesini tecrübeleri ile öğrenmiş olacaktırlar.

Ruslar Letonya hududu yakınında

(Baş tarafı 1 inci sayfada) ögüle tebliği ekinde, Stalingradın amele mahallelerinde topçu düellosu yapılmakta olduğu ve keşif kuvvetlerinin faaliyete göstermek oldukları bildirilmektedir.

Almanların bataryalar ile hava topları tahrib olunmuş ve hemen hemen bir tabur miktarında Alman yok edilmiştir. Stalingradın cenub havalisinde bir Sovyet Birliği, Almanların 16 blokav ve zırlılı sığınmağı zaptetmiştir.

Stalingradın şimal batısında Ruslar, Don nehrinin doğu sahiline Mihvercilerin bir müdafa hattını yardıktan sonra ileri hareketlerine devam etmişler ve mühim bir müstahkem mevki ele geçirmişlerdir. Stalingradın cenub batısında Sovyet küt'aları, taarruzlarına muvaffakiyetle devam etmişlerdir. Merkez kesiminde Ruslar, Almanların birçok karşı taarruzlarını püskürtmüşler ve birçok kasabaları ve Almanların bir mukavemet merkezini zaptetmişlerdir.

Londra 30 (Radyo) — Gece yarısında Moskovada neşredilen tebliğe göre, Rus kuvvetleri Stalingrad çevresinde yeniden 6 ilâ 10 kilometre ilerlemiş ve bazı mühim Alman mevzilerini işgal etmişlerdir. Son 4 gün içinde bu çevrede 20.000 Alman öldürülmüştür.

Merkez cephesinde Rjev mintakasında, Almanların şiddetli mu-

kavemetine rağmen Rus küt'aları ilerlemiş ve müteaddid meskün mahalli geri almışlardır. Buradaki çarpışmalar esnasında 7500 Alman imha edilmiştir.

Yarılan Alman hatları

Moskova 30 (A.A.) — Sovyet gece yarısı tebliğinde bildirildiğine göre, Kızılordu Don nehrinin doğu kıyısı üzerindeki Alman müdafa hatlarına girmiştir.

Novosokolniki kapılarında

Stokholm 30 (A.A.) — General Zukov'un küt'aları, kütle halinde Moskovanın batısında Alman hatlarında açılmış olan gedikleri açmışlardır. Bu küt'aların Letonya hududuna 97 kilometre mesafede kâin Novosokolniki şehrinin kapılarına varmış oldukları söylenmektedir.

Rjevde vaziyet

Londra 30 (A.A.) — Rjev'de, Stalingrad'da yapılan sokak muharebeleri kadar şiddetli çarpışmalar olmaktadır. Ruslar muhasara toplarının şiddetli ateşinden sonra hücumla şehri zaptetmekteydiler. Almanlar bütün kanalizasyonları kurutarak bunları bir istihkâm silsilesi haline getirmişlerdir. Her ev, küçük bir istihkâm halini almıştır. Ruslar, sükunetle meydana çıkan bombardıman plânörleri kullanmışlardır. Yeni modelde birçok tanklar Ruslara Alman mukabil taarruzlarını geri püskürtmek imkânını vermiştir.

ÇENBERLİTAŞ SİNEMASINDA

Yarınki Çarşamba matnelerden itibaren

HARİKALAR HARİKASI BİR PROGRAM

Öldüren Bahar Peçeli Kadın

Her kalbe aşkın en ilâhi destanını yaşatacak muazzam eser

En kuvvetli bir heyecan, en esrarlı maceralar sinema romanı

SARK'da

Arabacının kızı ve Balığın kızı filmleri gibi

YIKILAN SAADET

emsalsiz ve coşkulu muvaffakiyetlerle sinema meraklılarının hıncırlık ve göz yaşlarıyla devam ediyor.

Büyük filmler yaratıcısı ve halkımızın en çok beğendiği

SPENCER TRACY

GRETA GARBO'nun yerini dolduran üstün artist

INGRID BERGMAN

ve güzel ve sevimli yıldız

LANA TURNER'in

Beraberce çevirdikleri senenin en heyecanlı eseri

İKİ YÜZLÜ ADAM

(Le Dr. Jekyll et Mr. Hyde)

Yarın Akşam

İPEK Original MELEK'te

Türkçe kopyası

Yerlerinizi evvelden temin ediniz.

HİKAYE

Kırtasiyecilikle mücadele

Yazan: Valentin Katayev

Çeviren: Hasan Âli Ediz

Bankanın direktörü o günün gazetesini okuyup bir kenara bıraktıktan sonra vücudunun bu kesildiğini hissetti. Kısık bir sesle:

— Kâtibi buraya çağırın!
Diye haykırdıktan sonra, yun ruklarını şakaklarına dayadı ve düşünmeye başladı.
Direktörün kâtibi, ayaklarını ucuna basarak içeri girdi:
— Bendenizi çağırışınız efendim, dedi.
— Evet. Oturunuz!. Okudunuz mu?
Kâtib, büyük bir nezakete:
— Evet efendim, okudum. De-

— Peki, bu mesele hakkında fikriniz ne?
— Öyle zannediyorum ki, şiddetli bir mücadele açmak lazım.
— Kırtasiyecilikle?
— Evet efendim, kırtasiyecilikle.
— Haklısınız!. Şiddetli bir mücadele açmak lazım. Kırtasiyeciliğe karşı şiddetli bir mücadele açmak lazım. Kırtasiyecilik bir cemiyetin baş belasıdır. Sosyal hastalıkların en korkuncudur. Eski cemiyetlerin yadigarı olan bu korkunç hastalıktan kurtulmak için her çareye başvurmak lazımdır. Baksanıza gazeteler bu mesele hakkında neler yazıyorlar?. Biz de kırtasiyeciliğe karşı esaslı surette mücadeleye girişmeliyiz!. Söylediklerim doğru değil mi?
— Tamamen doğru, efendimiz!
— Şu halde biz de bankamızda, bu sahada gereken tedbirleri almamız!. Siz derhal icab eden emirleri veriniz!. Hem de müsta celen!. Öyle ki, müessesemizde bir tek kırtasiyecilik vak'ası kalmasın!. Anladınız mı?
— Evet efendim, anladım.
— Derhal paçaları sıvayın!. Kırtasiyecilikle mücadele hakkında da esaslı bir proje hazırlayın!. Projeyi imzalaması için muavinime götürün!. Ondan sonra da bana getirin!. Bütün bunlardan sonra bu projeyi teksir edin, tamim edin!. Kopya vurmadan içeri girilmesin!. Yerlere sigara atılmasın!. Şey, canım, ne diyordum? Dikim kaydı. İşte kırtasiyecilikle mücadele diyordum. Velhasıl bu sahada ne yapmak kabiles ihmal etmeyiniz!. Haydi göreyim seni!
— Emredersiniz, efendim.

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirerek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

— Ben...
— Evet efendim, anladım.
— Derhal paçaları sıvayın!. Kırtasiyecilikle mücadele hakkında da esaslı bir proje hazırlayın!. Projeyi imzalaması için muavinime götürün!. Ondan sonra da bana getirin!. Bütün bunlardan sonra bu projeyi teksir edin, tamim edin!. Kopya vurmadan içeri girilmesin!. Yerlere sigara atılmasın!. Şey, canım, ne diyordum? Dikim kaydı. İşte kırtasiyecilikle mücadele diyordum. Velhasıl bu sahada ne yapmak kabiles ihmal etmeyiniz!. Haydi göreyim seni!
— Emredersiniz, efendim.

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

— Muavinim gönderdiğim ihtarı okudu mu?
— Hayır efendim, henüz okumadı. Evine götürüp okuyacakmış!
— Vay kârata vay. Vay kırtasiyeciyi vay. Onu buraya çağır!
— Aman efendim nasıl olur? Muavin ve zâtaliniz aynı şahsiyet değil misiniz?. Yani zâtalinizi zâtalinize mi çağırayım?
— Sus, aptal. Resmî iş hayatında «aynî şahsiyet» mevzuu bahs olamaz!. Resmî iş hayatında bütün şahsiyetler resmidir. Çağırın onu buraya!
— Baş üstüne efendim. Bay muavin, zâtalinizi direktör çağırıyor!
— Şimdi geleceğimi söyleyiniz!
— Bay direktör; bay muavin şimdi geleceğini söyledi.
— Çok iyi. Siz çıkınız!

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

Tarihten sayfalar

Bir hamam hatırası

Yazan: Kadircan Kefli

Kaçıcazade İzzet Fuad Paşa 1860 da doğan ve 1925 de ölen Osmanlı kumandanıdır. Tahsilini Fransada yapmıştı. İkinci Abdülhamid zamanında bir aralık Halebe sürülmüş, Madrid elçiliğinde bulunmuştu. Meşrutiyet inkilabından sonra orge-nelallığe kadar yükselmişti. Fransızcaya vukufu kuvvetliydi; hattâ 1877-1878 harbine dair «Kaybedilmiş fırsatlar» isimli eserini fransızca olarak Pariste bastırılmıştı.

İzzet Fuad Paşa asker olduğu kadar da muharir adamdı; hatıraları arasında o devri aksettiren, çocukluk duyguları samimi-yetle anlatan parçalara tesadüf edilir. Fransadaki umumi ha-mamları hiç beğenmez, fakat İstanbulda, konaklardaki hamamları takdir eder. Hamamda ge-çen bir macerasını şöyle anlatır:

«Bir gün banyomu bitirmiştim, Şam nalınlarını ayaklarıma geçirmek ve Bursa havlusuna bürünmek üzere idim. Bu sırada iki genç cariye benim çıkmamı bekliyorlardı. İki tarafımdan tutup beni istirahat salonuna götürmek üzere geldiler. Bu pek genç Çerkes kızları çok güzel ve zarif idiler. Birinin adı Neşe dilerim. Melekti. Birisi kumraldı ve harelî devetüyyü renginde gözleri vardı. Diğerinin saçları açık kestane ve saçları öldürücü siyahtı. Neşvenin elbisesi Türk biçiminde, gül renginde, garnitür süzdü. Belinde siyah bir kemer vardı; etekleri geniş ve kıvrım kıvrımdı. Melek açık mavi giyinmişti.

Uzandığım yerde onlara dik-katle bakıyordum; biri saçları- mı, diğeri ayaklarını kurulu-yordu. Sonra kahve, buzlu limonata, sigara veriyorlar: tuvaletimi yap-mağa devam ediyorlardı.

İçerde akan sular durmamıştı; gümüş tasların mermerlere çarpmasından çıkan sesler duyuluyordu. Beni yıkayan ihtiyar iki kadını yıkadıkları anlaşılı-yordu; buna canan sıklıyordu; yüzümü buruşturmak suretile hislerimi genç kızlara anlatmağa çalışıyordum; onlar da ihtiyar kadımlar çıkınca kendilerinin yıkanacaklarını bana hissettirdiler.

Bir saat kadar sonra iki ihti-yar kadın çıktılar; koltuklarında boğaçları vardı. Ben yerimden kımsıldanmıyordum; kalbim çar-parak bekliyordum. İki güzel kı-zı hamamda görmek için ne yap-malıydı?

Neden sonra bir hırsız gibi hamama doğru yürüdüm, kori-dorun sonuna vardım. Kopya yavaşça ittim ve birinci salona gir-dim; orasını boş buldum. Yalnız iki elbise, iki de ipek gömlek var-dı; rastgele atılmıştı; yerde mi-nimini iki terlik göze çarpıyordu.

Titrek ellerle asıl hamam ka-pısını açtım; kendimi iki genç kızın karşısında buldum; kork-tular; hayretle iki küçük ve kuş-sesini andıran çığlık attılar. Fakat bu çığlıklar beklendiği ve korkulduğu kadar kuvvetli de-gildi.

Kızlar bana gözlerimi kapa-maklıymış söylediler.
Fakat ben elimden geldiği ka-

Güreş müsahabeleri:

Profesyonel serbest güreşler artık niçin yapılamıyor?

Mesele basittir: İş çığırından çıkmış, halkın spor heyecanı suiistimal edilir olmuştur. derhal müdahale lâzımdır

Yazan: M. Sami Karayel

Bir aralık profesyonel serbest güreşler durmadan yapılyordu. Taksim stadyomu, Maksim sahnesi, Şeref stadi profesyonel güreşlerimize meydan oluyordu.

Profesyonel güreşlerin hızı ancak dört beş sene kadar sürdü ve birdenbire duruladı. Acaba neden?

Fakat İstanbulda durulayan profesyonel güreşler, vilayetlerimizde devam edip duruyor. İstanbulda geçer akçeden çıkan bu güreşler vilayet merkezlerimizde pekâlâ yürürlük halindedir.

Profesyonel güreşler, acaba İstanbulda neden yürürlükten çıktı? Ve neden kaçır hale geldi?

Profesyonel güreşleri, Avrupa bir göz ve bilgi ile idare etmek istiyen organizatörler, halktan para çekmek için müsabakaları, şike (damaçka) bir hale koydular. Pehlivanlarımızı para mukabilinde Avrupalardan getirdikleri salhurde ve yalnız ismi kalmış pehlivanlarla karşılaştırarak halkın parasını çekmek için gürlütlü müsabakalar tertib ettiler. Bu, gürlütlü ve velleli reklamlar ve müsabakalar bida-yette epeyc alaka topladı. Fakat, bir müddet sonra halkın anlayışı ve bazı gazetelerin bu yoldaki neşriyatı güreşlerin ciddi olmayıp dansıklı olduğunu ortaya koydu. Bu sebebledir ki, İstanbulda yapılan profesyonel müsabakalara rağbet, itibar, emniyet azaldı.

Bunun üzerine organizatörler, halkın rağbetini ve alakasını çekmek ve tashih etmek için ikinci bir yola saptılar. Bu yol cidden emniyet verici bir yoldu. Ortaya bir amatör pehlivan koydular. Bu amatör pehlivanlar, beynelmül sahada nam almışlardandı. Halk beyninde sempati kazanmışlardandı. Okkası, cüsesi, gösteriş yerinde idi. Tekirdağlı Hüseyin, işte bu, amatör şampiyon ile güreşecekti.

Emniyet ve itimadı kaybolan İstanbul güreş meraklıları bu ilân üzere derhal harekete geldiler. Şike güreşleri unutuldu. Lâf değil, Mersinli Ahmedle Tekirdağlı güreşecekti. Beşiktaş stadyomu hmcabın doldu.

Küçük pehlivanlar, birbirlerini kurasya yendiler. Bu zavallılar, meydanın hakiki rol sahibleri idiler. Ne de canlı ve içten gelen bir hızla boğuşuyorlardı?

Sıra Tekirdağlı ile Mersinliye gelmişti. Güreş yeniseinceye kalar ilân olunmuştu. Meydana çıkan hasımlar, birdenbire de-ğiştirdiler.

«Dar fazla açtım.»

Fuad Paşanın hatıralarından bu parçayı bir fransızca mecmuada okudum. Orada sonu yoktu. Acaba başka yerde çıktı mı nasıldır, bilmiyorum. Bununla beraber eski muhteşem konakların hayatından bir yapraktır ve bu itibarla da tarihi bir kıymeti vardır.

Kadircan Kefli

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

ler. Mersinli, hakem heyetine şöyle diyordu:

— Ben, ancak kırk beş dakika güreş yaparım.

Tekirdağlı Hüseyin bağıryordu:

— Olmaz... Yenişinceye kadar.

İnsana bu konuşmalar, bu bağırmalar birçok şeyler fısıldıyordu. İşin garibi ben, hakem heyetinde olduğum halde bana bile incelleğim ibraz olunuyordu.

Kırk beş dakikalık güreş oldu. Benim gördüğüme göre Mersinli Ahmed, kırk beş dakikalık bu nazik güreşin son dakikasını güç belâ tutabildi. Ya Tekirdağlı, nezaketten ayrılma idi ne olacaktı?

Her ne hal ise, berabere kaldılar (!?) Tekirdağlı Hüseyinle Mersinliye bu beraberlikten sonra bir maç daha hazırlanmış bulunuyordu.

Nihayet Maksimde bu büyük, gürlütlü maç sahneye kondu. Meşhur amatör güreşçilerden Adnan ile Tekirdağlı ve Mersinli güreşeceklerdi.

Halk, amatör Adnan pehlivan dolayısıyla yeni bir reaksiyona tutularak Maksimi doldurdu. Ben, bu güreşte bir kenara çekilip yapılan oyunlara seyirci oldum! Bu, güreş te halkın şikâyetini mucib olarak bitti ve son olarak seyirciler, profesyonel güreşlere yeda ettiler. İşte o gündenberi İstanbulda organizatörler profesyonel güreş tertib edemiyorlar. Çünkü seyircilerin emniyeti kalmamıştır.

Ben, yazıyorum: Hiç kimseye bir garazım olmadan, bir şey beklemeden, bir zümreye alet olmadan açıkça yazıyorum: Mersinli Ahmed, Adnan Tekirdağlı Hüseyini yenilebilir miydi?.. Bu çok temiz, iyi güreşçi olan delikanlılar, Tekirdağlı Hüseyinin ayarı pehlivanları mıydı? Değil Hüseyinle boğuşmak, şike bile yapsalar minder üzerinde doğru dürüst kırk beş, elli dakikalarnı belli etmeden tutabilirler miydi?

Türkler, ana baba güreşçi oldukları için yutunuyorlar bu gibi şeyleri... Türkiye seyircisi, Avrupalıya benzemez. Şıp diye anlayıverir şike ile ciddi güreşi...

İşte bu sebebledir ki, profesyonel güreşler, İstanbulda tertib olunamaz oldu. Çünkü seyircisini kaybettir. Şimdi perakende halde Anadolu'nun vilayet merkezlerine panayır pehlivanları gibi döküldüler bunlar...

Yalnız on beş yirmi gündür alttan alta kulağıma bir şeyler çalıyor. O da şu:

— Dinarlı Mehmed ile Adnan Maksimde güreş yapacaklar mı. Buna hazırlanıyor mu...

Eğer bu, doğru ise; demek ya-ni bir formül bulmuş oluyor! İstanbul halkına yeni bir sahne kurulacak demektir!

Bence, profesyonel güreşleri, başsız, kayıtsız olarak kapıp salıvermemelidir. Kontrola tâbi (Devam 8 inci sayfta)

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.
— Güzel. bırakınız, gözden geçireyim.
— Baş üstüne efendim.

Tarihi tefrikamız: 25

AKİLE HANIM

ve

SULTAN

"GENÇ," OSMAN

[Kaba kaba güldü] devletli vezir Davud Paşa hazretleri sarayındayız. [Arka daşı Altuncuoğluna baktı] Hilâf mı söylerüz yoldaşım?
Altuncuoğlu sesini çıkarmadı, Hamza Bey söylenen şeylerden bir şey anılamadığı için sordu:
— Ya, siz Etmeydanındaki «Ortadan» ayrıldınız mı?
— Yok, ortamızdan ayrılmış değiliz. Ayruca Davud Paşa E-

fendimiz kapusuna dabi kul oldık. [Elini koyunna attı] akçe bol [yutkundu] ve kebab ve pilâv lenger ile gelür yoldaşım.

— Ben...
— Evet efendim, muavininiz!
— Humm... Şu harce gözden geçirin ve parafe etmek üzere projeyi ilk önce muavine, yani bana getiriniz!. Ben muavin sıfatıyla projeyi parafe ettikten sonra direktör sıfatıyla inzalamak üzere gene bana getiriniz!. Anlaşıldı mı?
— Anlaşıldı, efendim.
— Şu halde hemen işe başlayınız!
Kâtib, elinde proje olduğu halde, direktör muavinine vekâlet etmekte olan direktörün yanına girdi:
— Bay direktör, şey bay muavin, dedi. Şu projeyi lütfen gözden geçirecek parafe ediniz!
— Nasıl proje?
— Kırtasiyecilikle mücadele projesi.

MÜSAHABE

Mesele nedir?

Yazan: Halid Ziya Uşaklıgil

— 2 — [*]

Söylenecek şeylere bir intizam vermek lâzımdı, bunu yapabilmek için müsahabenin kisa vakfesinden istifade ederek bir sigara yaktım, ben tekrar söz başlamadan evvel kendisini şaşırılmış genç diye tasvir eden muhabetimin benden evvel davrandı, biraz kızarak: — Müsaade ederseniz, size bir şey itiraf edeceğim, dedi. Ben yalnız eskiden yazılmış şeyleri anlamakta zorluk çekmiyorum, hattâ eskilerin konuşmalarını da lâyikâne anlıyorum. Babam oldukça yaşlanmış ve bütün hayatında gördüklerinden, okuduklarından istifa etmiş münevver bir adamdır. Haftada bir gece evde bir toplantı olur. Onun misafirleri de kendisine benzer, umumi malûmat sahibi uyanık fikirli yaşlılardır. Nelerden bahsediyorlar? Her şeyden demekle müsahabenin nasıl zeminlerde dolaştığına işaret etmiş olacağım. Bu zatlar pek tabii olarak mensub oldukları neslin dilde konuşurlar. Ben onları dinlemekte istifade edeceğime inanarak bir köşeye siner ve hemener her toplantıda hazır bulunurum. Görüşülen şeyleri umumi bir şekilde anlamaz değilim, yalnız onların kullandıkları kelimelerden birçoğunu bilmiyorum, elimde defterçimle kurşun kalem bunları gizlice işaret ederim, sonra mânâlarını araştırarak üzere... Birçoğunu tahmin ederek anlıyorum: Meselâ son toplantıda ahlâk bozukluğundan bahsediyorlardı, tereddüt kelimelerini kullandılar. Bunu anladım, genç kızların ellerine kadar düşen kötti kitaplardan bahsolumdu. Misafirlerden biri bunları için ihrak binar tabirini kullandı, bunun da auto da fe demek olduğuna hükmettim.

Ben bu zeki genci gülümsüye rek dinliyordum, o susunca dedim ki: — Sizin bu bahsettiğiniz hale ben tecrübelerimle şahid oluyorum. Beni görmiye gelen sizin gibi yeni nesle mensub gençlerle görüşürken her vakit dikkat ederim, onların bilecekleri kelimeleri kullanırım, fakat bazan alışıklık neticesinde eski tabirler de ağzımdan kaçır ve o zaman görürüm ki anlamıyorlar. Demek oluyor ki siz bana babanızın misafirleriyle konuşmalarından bahsederken tesadüf ettiğiniz zorluklara yabancı değilim. Şimdi sizinle bunun izale cereanesini arıyalım. Her şeyden evvel karar verdik ki eski yazıyı okuyabilmek mühimdir, ve pek lâzımdır. Yalnız okumak! Yazmak bütünü zor bir iştir, ve öylede böylede eski yazıyı yazmayacakmışınız, onun zorluklarına katlanmak boş yere bir emek sarfetmek demektir. Tahsil görmüş bir genç eski yazıyı okumak kudretini ne kadar zamanda iktisab eder? Zannediyorum ki bir senenin ders devresinde günde bir saat bu işle meşgul olsa kâfidir, belki arab ve fars kelimelerinin telâffuzunda yanlışlar yapacaktır, fa

[*] Üstadın bu bahse taallük eden ilk yazısı 25 Ocak'ta tarihli sayımızda çıkmıştır.

Edebî romanımız: 23

DİŞİ Arkadaş

Yazan: Cevad Fehmi

İçinde endişe benziyen, korkuya benziyen söyle bir takım müphem hisler filân yok mu? Haydi söylesene pisirik herif! Bu kadını zihninde bıraktığı intibah onun hakkında kafana yerleştirdiğin eski ithamlarla yeniden muhakemeye çekmeye meyletiyor musun? Kendi kendine «Bu kadın bu kadar fena olabilir mi?» diye düşünmüyor musun? Hayır belki böyle düşünmüyorsun, fakat böyle düşünmeye başlayacağından olsun korkanıyor musun?

Herkesi kandırabilirsin, fakat beni kandıramazsın. Biraz evvel, onun o sıcak ve yumuşak elinin

kat eski yazı ile ülfeti kulaklara değil göze aid olacağından buna ehemmiyet vermiyorum, yetişir ki sonradan merak ederek lügat kitaplarına müracaat etsin ve onların doğru telâffuzunu da öğrensin, demiş ki mekteplerin dersleri o kadar dolgundur ki bu eski yazıyı okumak dersini mekteplere koymak mümkün değil. Şu halde Üniversite ile o âyarda bulunan yüksek tahsil müesseselerinde bu işe bir yer tahsis olunmalıdır, netekim yabancı diller için de böyle yapıyor. Şu halde yüksek tahsilini ikmal eden genç nesil eski yazıyı okumak melekelerini kazanmış olacaktır. Yüksek tahsile girmiyen gençler de lüzum görürlerse kendi bu lacekları vasıtalarıyla bu maksadı temin ederler.

Sözümün bu noktasına gelince zihnimde bir atlayış oldu. Sorudum: — Siz Fransızca'yı ne kadar bilirsiniz?

Gençin sâmasında bir pembe dalga uçtu, bir günah itiraf edelmeye cesareti utanarak: — Herhalde Türkçeden daha iyili... dedi.

Tekrar sordum: — Bunu farsızca derslere mi borçlusunuz? Dedim.

— Kısım öyle, diye cevap verdi; fakat esil okumak sayesinde... Elime ne geçerse, kitab, gazete, mecmua, hep okuyum. Ve bu suretle öyle bir hale geldim ki hattâ düşünürken Fransızca düşünüyorum; yazarken de öyle... Bir hatıra defterim var, buna Fransızca yazmak bana daha tabii daha kolay geliyor.

— Okuduklarınızda bilmediğiniz kelimelere tesadüf ederken bunları lügat kitabında aramak zahmetini ihtiyar eder misiniz?

— Pek nadir! Diye cevap verdi; bunlara sık sık tesadüf ettikçe mânâlarını, imlâlarını, hattâ kullanılış tarzlarını da öğrenmiş olurum. Tabir caizse, mihaniki bir amelîye ile...

Bence çıkarılacak neticeyi o vermiş oluyordu: — O halde, dedim; aynı usulü eski yazıyı okumağa alışınca eskiden yazılmış kitablara da tatbik ederseniz aynı neticeye varacağınızda şüphe etmeyiniz. Meselâ... Dedim ve zihnimde misal araştırarak devam ettim:

— Meselâ Cevdet tarihi, Ahmed Mithat Efendinin «Mufassal» kitabını, hattâ Hammer'in Ata Bey tercemesini, daha bilir miyim, Ahmed Refik'in eski yazı ile basılmış tarih eserlerini okusunuz... Madem ki tarihe merakınız var, bunları zevk ile, istifade ile gözden geçiriniz. Bunlar birer hazinedir. Edebiyattan da Namık Kemal Cezmisi, Ekrem'in «Takdir-i İlhân», Hâmidin «Duhteri Hindu» ve «İçli kız» temâşa eserleri, biraz daha kendinize güvenerseniz yine Ekrem'in «Talimî edebiyat» kitabı, «mualardan eski «Hazine-i ev» ile «Mecmuai Ebüzziya» daha yenilerden «Serveti Fünun», «Şehbal»...

Sözümü keserik: — Bunlar

hep babamın kütüphanesinde vardır zannediyorum; dedi.

Nihayet bu sözlerden çıkacak neticeye varmış oluyordum: — Sizi temin ederim ki dedim; yüksek tahsilinizi bitirince eski lisanı tasarruf edeceksinizdir, yani lüzumu kadar... Fransızca da okuduklarınızdan rüşuh...

Bu kelimele soruyorcasına yüzüme baktı. Fransızca mukabilen anlattım: — Rüşuh peyda ettisenez türkçede de öyle olacaktır. O zaman pederinizler, babanızla demek istiyorum, misafirlerinin müsahabesinde hiç defterçinize ve kurşun kaleminize müracaat etmeden hazır bulunur, hattâ fırsat bulursanız onların dilde olmasa bile neslinizin bugüne mahsus dilde sizin de istiyerek edersiniz.

— Çok teşekkür ederim, beni irşad ettiniz. Her şeyden evvel eski yazımın esaslarını elde etmek üzere hemen işe başlayacağım, ve biraz söktükten sonra dediğiniz eserleri okumağa çalışacağım.

— Edebi eserlerden bahsederken pek güzel bir kitabı unutmuşum. Süleyman Şevketin «Güzel yazılar» eseri. Zannederim, dört ciltlidir, kolay şeylerden başlayarak zorlara doğru giden ve bir çok kusurlarında şerhler yapan bir mükemmel eser...

Bir şey tahattür etmek istiyorsanız gözlerinizi kapadı, biraz bekledim. Dedi ki: — Geçenlerde on beş yirmi genç bir edebî toplantı yapmıştık. Hemen hepimiz eski lisanın cahilli idik, bu toplantıya riyaset eden bir öğretmen...

O da bu kelimeyi bilmiyorum zannile yeni lisanı terceme etti: — Bir edebiyat muellifini bize eski yazı ile yazılmış birkaç eser okudu. Bunları umumi bir şekilde anlamamıştık; fakat birkaç yerleri, ve belki en güzel parçaları bize bilinmeyen bir lisanla yazılmış tesirini yaptı. Hattâ bunların içinde bir de sizin bir eseriniz vardı; galiba «Türkün sesi» isminde bir eser... Bunu sonra yeni yazı ile basılmış olarak gördüm ve gene en güzel parçalarını lâyikâne anlıyordum...

— İşte, dedim; tavsiyemi tatbik ederseniz o zaman onu ve emsalini değil Tanzimat edebiyatını ve daha eskilerin mahsullerini de anlarsınız. Bunları taklid edecek değilsiniz, siz bugünün edebiyatını yaratacak olanların arasından bulunacaksınız, fakat yazıyı yazabilmeniz için her şeyden evvel kendi dilinizde sizden evvel yaratılmış olan edebiyatı bilmeniz lâzımdır.

— Meselâ, dedi; Divan edebiyatını. Sizi asıl ziyaretime sebebi olan da şu son günlerde Divan edebiyatının yeni nesle tavsiye edilmiş olması idi.

— Bu, dedim; bütünü başka bir meseledir. Ben biraz yorulmuş, siz de yorulmuşunuz. Biraz şuradan buradan, yormayacak şeylerden bahsedelim. Bu Divan edebiyatı meselesini de, daha dinlemek kuvvetini bulabilirsiniz, o saat için saklıyım.

H. Z. Uşaklıgil

ki Nilüfer beş dakika içinde beni emkades gayemden inhiraf ettirsin? Asla... Asla...

Hem böyle ikide bir kendimden şüphe edersem cesaretini kurtarmam mı? Bu emniyetsizlik yürüdüğüm yolda beni tereddüde düşürmez mi? Ağır laşmaz mıyım?

Bu sözlerim evet cevabını verdim. Endişelerim zail olarak ferahlamış, rahat, memnun bir halde adımlarımı sıldaklırdım.

En çok aldananlar aldanmadıklarına en çok inanarlardır. Böyle olmamasını temenni ediyordum.

— 10 —

Yeşilköy 16 Şubat

Dün tam defterimi kapayıp ta giyinmek üzere hazırlanmaya başlarken Neclâ geldi. Ona Nilüfer hakkında hiçbir şey söylemeye karar vermişim. Makasımı yanlış anlaması, bir takım münasebetli, münasebetsiz sözlerle benim içimdeki şüpheyi bütünü kuvvetlendirmesi, dolay-

sile gayeme zararlı olması muhtemeldi. Hem hiç haberi yokken birdenbire neticeyi öğrenmesi daha hoş bir sürpriz olacaktı.

Kendisine mühim bir iş için İstanbulla immeğe mecbur olduğumu söyledim.

— Âlâ! dedi, beraber ineriz. Ben de zaten burada yalnız bir saat kalabileceğim.

Senelerdenberi ilk defadır ki Neclâ yalan söylüyordum. Buna mecbur olduğum için pek üzülmediğim itiraf ederim. Bu mesele üzerinde tevakkuf etmesi ihtimalle sual sormakta acele ettim:

— Senin de mi mühim bir işin var?

— Evet, hususi bir hastahane başhemşiresi açılmış. Beni çağırıyor, gidip konuşacağım. Bilirsin ki bulduğum hastahane çıkarmak istiyordum. Bu teklifi cana minnet bildim.

— Hangi hastahane bu?

— Doktor Kadri Kemal Afiyet Yurdu... Doktor Kadriyi ta-

TETKİKLER
Şark cephesinde mühim roller oynayan Rus suvari ordusuna bir bakış

Orduların dev adımlarda motör, leştiği bir sırada eski sistem muharebe tarzının bir yadigarı olan süvari kuvvetlerinin, rolünü bitirmiş bir insan gibi, yavaş yavaş sahnedeki çekilişine şahid olduk. Filhaka tayyareden, tanktan, zırhlı otomobil, motosikletten sonra süvari kuvvetlerinin, orduların bir birliği olarak yeri olmamak lâzımdı. Seri bir muharebe birliği olan süvari ordusu, kendisinden daha seri olan motörlü kuvvetlerin yanında, elektrigin karşısında bir mum gibi zevale mahkûmdu.

Nitekim, İkinci Dünya Harbi başladığı zaman kara ordularının en mükemmeline, en modernine sahip olan Almanya, süvari kuvvetlerini asgari hadde indirmiş, koca Alman ordusu içinde sembolik olarak ancak bir süvari tümeni bırakmıştı. İskandinavya, Belçika, Hollanda, Fransa, Balkan hareketinde herhangi bir süvari harbine şahid olmadık. Müteaddid Libya hareketlerinde de herhangi bir süvari harbi vukubulduğunu, veya süvari kuvvetlerinin kullanıldığını işitmedik.

Fakat, Sovyet - Alman harbi, bize süvari ordularının zannedildiği gibi bütünü lüzumsuz olmadıkları, hatta bugün bile, sırasında fevkalâde mühim roller oynamaya namzed olduklarını isbat etti.

Sovyet - Alman harbi başladıkandan sonra, Rusların kadrörolarındaki süvari kuvvetlerini muhafaza ettikleri hayretle görüldü. Hatta bu keyfiyet bazı ecebî gazetelerde münakaşaya mevzuu bile oldu. Hemen bütün bütün askeri mütehassıslar, ittifaqla, bu motör devrinde süvari kuvvetlerinin lüzumsuzluğu, hatta mânâsızlığı üzerinde yazılar yazdılar. Fakat sürprizlerle dolu olan Rus - Alman harbi, süvari ordularını içinde de bir sürpriz tesirini yaptı.

Sovyet - Alman harbinde Rus süvari kuvvetleri ilk defa geçen yıl Moskova müdafasında sahneye çıktılar. Geçen yıl Birincikanunun ortalarına doğru muazzam Alman kuvvetleri Moskova şehrinin kapısına dayandıkları bir sırada Rus kişileri olanca şiddetle bastırıyor, motörlü kuvvetlerin harekati felce uğramıştı. İşte, bu esnada Rus süvari ordularını sahneye attılar, Alman hatlarının içine saldırmışlar, gerilerle sarkmışlardı. Motörlü harekât durmuş olduğu için en seri muharebe birliği olarak süvari orduları kalmış oluyordular.

Bu defa da, Stalingradın kurtarılması için Sovyet ordularına girtilen bu yeni taarruzda da aynı halli görüyoruz. Ajansların verdikleri malûmatı nazaran, Ruslar tarafından, Siberyanın bozkır ahâlisinden teşkil edilerek cepheye getirilen süvari tümenleri, bu yeni Sovyet taarruzunda bilhassa mühim bir rol oynamışlardır.

Rusyanın coğrafi bir hususiyeti olarak Rus ordusunda süvari birlikleri her zaman için mühim bir rol oynamışlardır.

Rus ordusunda süvari teşkilâtı XIII üncü yüzyılda başlamıştır. Garib bir tesadüf olarak Ruslar ilk de-

Rus süvari kuvvetlerine mensub bir müfrezeye bir keşif hareketi esnasında

fa gene, Almanlara karşı süvari kuvveti kullanılmışlar, ve süvari kuvvetlerinin bir yan hücumu ile Alman şovalyelerini bozguna uğratmışlardı: 1242 yılında Alman şovalyeleri birbirini takip eden dalgalarda münbit Rus topraklarını ele geçirmek için Rusyaya saldırmışlardı, Aleksandr Levskinin kumandasındaki Rus orduları ilkönce faik düşman kuvvetleri karşısında çekilmek zorunda kalmışlardı. Fakat bu sırada ormanların içine gizlenmiş olan mühim bir süvari kuvveti, cenanhat Almanlara hücum ederek, Almanları bozguna uğratmışlar ve ric'ate mecbur etmişlerdi. Fakat Rusların bu süvari kuvvetleri, o devirde muntazam ve daimi bir ordu olmaktan henüz çok uzaktı. İlk daimi Rus süvari ordusu Büyük Petro zamanında Rus - İsveç harbinin seyri esnasında tesis olmuştur. Narva muharebesinin tecrübelerinden ders alan büyük Petro, ilk defa olarak 1701 yılında 12 Dragon alayı teşkil etmişti. 1711 yılında Rus ordusu, terkibindeki Dragon alaylarını 33'e çıkardı. O devirde cem'an 20 bin kadar tutan Rus süvari kuvvetleri, başlıca olarak Don ve Volga kazaklarından terkih olun-

muştu. Yedi yıl süren (1756 - 1763) Prusya - Rus harbi esnasında Rus süvari kuvvetleri Tsonndorf, Egersdorf, Kunersdorf'da cereyan eden muharebelerde II. Fredrik'in ordularını mağlûp etmiş ve 1760 yılının 28 Eylülünde Prusyanın hükümet merkezi olan Berlini almışlardı.

1812 yılında Napolyonun Moskova seferi esnasında Kutuzof'un kumandasındaki Rus süvari kuvvetleri Napolyon ordusuna ilk ve esaslı darbeyi indirmişlerdi. 1812 yılının 7 Eylülünde, Napolyon, Ruslara son ve kat'ı darbeyi indirmek üzere verdiği Borodino meydan muharebesinin en buhranlı bir anında general Uvorof'un kumandasındaki Rus süvari kolordusu ile, general Platofun kumandasında bulunan ve tamamı Kazaklardan ibaret olan diğer bir süvari kolordusu, Napolyonun yanlarına ve gerilerine indirdikleri

retile muharebe kabiliyetlerini tamamen kaybetmiş bir halde hareketi icrasına mecbur tutuldular. Halbuki Almanların bu, Rus taarruzundan en fazla korktukları cihet, Rus süvarilerinin Prusya ovalarına inmeleri idi.

1914-1918 dünya harbinin sonlarına doğru Rus çarlığı yıkılınca, Çarlık ordusu ile beraber Rus süvari ordusu da ihlâl edildi. Bunu takip eden vatandaş harbi devresinde Kizilordular teşkil edilirken ilk Sovyet

(Devamı 8 inci sayfada)

doktor Kadri'nin gizli olarak çocuk aldığını ve bu çocukları hastahane bahçesinin müteaddid yerlerine gömdüğünü ihbar etmiş... Tabii rezalet... Polisler gelmişler, bahçenin şurası burası kazılmış, bir şey çıkmamış amma hastahane etrafında da birçok dedikodu olmuş. Başhemşireyi şüphesiz derhal sepetlemişler...

— Bu doktor Kadri'nin yaman bir şey olduğu anlaşılıyor, dedim. Sen kendine güveniyor musun? Ya sen de mahubeliği hemşireliğe tercih edersen...

Biraz sitemli, biraz müstehzi bir bakışla yüzüme baktı:

— Siz erkeklerin topunuza kestigin trnaklar kadar kıymet vermediğini bilirsin de yine benim âşik olmak gibi bir budalalık yapabileceğini düşünürsün... Şaşıyorum doğrusu... Bırak bu münasebetsiz lakırdıları şimdi... Benim yeni haberlerim var. Sana bunları anlatmağa geldim.

(Arkadaş var)

Memleket Haberleri

Maraşta

600 gramlık ekmeğe 18 kuruş 30 paraya veriliyor, hali hazırda ekmeğin daha iyi bir halde yapılması için tedbirler alınacak

Maraş (Hususi) — Memleketimizde ekmeğin usulünü kaldırılmasından sonra bugüne kadar halkın ekmeğe ihtiyacı mutazaman temin edilmekte ve (600) gramlık bir ekmeğe (18) kuruş (30) paraya satılmaktadır.

Yalnız ekmeğin unlardan bir kısmını Refik Saydam Hıfzıssıhha Müessesesinde tahli edilmiş ve her ne kadar ekmeğin imaline elverişli oldukları görülmüş ise de satılmakta olan ekmeğin yapılan tahliinde ise, nişanının kırık, esmerimsi renkte tıkkı, arpa kırıklarının havi ve zamanla içi küflenmiş olup yıkanmış buğday, arpa ve çu'ri çavdar halisinden mamul ve dışlar arasında bariz bir gıcirtti duyulacak bir durumda olduğu görülmüştür.

Su hale nazaran ekmeğin ıslah edilmesine lüzum ve zaruret vardır. Alâkadar makamların bu halin önüne geçecekleri kuvvetle ümit edilmektedir.

Memurlarımıza henüz ekmeğin hububat verilmemiştir.

Vali ve Belediye reisi bu ihtiyacı temin etmek maksadıyla (Elbistan) kazasına gümüşler ve bir hafta kadar kaldıktan sonra kâfi miktarda buğday teminine muvaffak olmuşlardır.

Bir kaç gün evvel nakline başlanmış olan buğdaylar şehrimize gelmeğe başlamıştır. Bu işin sonu alınınca memurlara kanun hükümlerine göre gerekli tevziat yapılabilecektir.

Şefterimizin son nutuklarından sonra piyasada bazı gıda maddelerinin fiyatlarında bir fark görülmeye başlamıştır.

Hali hazırda sade yağın kilosu 450, pirincin 125, zeytinyağının 200, buğdayın 90, koyun etinin 75 fasulyenin 55, patatesin 35 kuruş. Yalnız meyva fiyatlarında hafif bir yükselme mevcuttur.

Şekere gelince: İki aydanberi piyasada görülmemektedir. Buna rağmen kahvecilerin bir gün olunsu şeker sıkıntısı çekmedikleri de nazarı dikkati celbetmektedir.

Keza son zamanlarda rakı, tuz, kibritle ve sigara dahilinde da baş göstermiştir. Bunların temininde ciddi bir zorluk çekilmektedir. Alâkadarların bu darlığa da bir çare bulacakları umulmaktadır.

Yurdda belediye reisi seçimleri devam ediyor

Karaman, Şarkışla, Tokat, Bayramiç ve Nevşehirde yapılan seçimlerin neticeleri

Karaman (Hususi) — Şehrimiz belediye seçimini C. H. Partisi namzedleri kazanmışlardır. Yeni seçilen belediye meclisi azaları belediye bir toplantı yaparak belediye reisiğine 14 rey ile eski belediye reisi Ziya Göncü memleketimizin yetiştirdiği kıymetli gençlerdendir. Bir müddettenberi bulunduğu belediye reisiğini dürüst ve intizamlı çalışmaları ile muvaffakiyetle başarmış ve halkın her sahada teveccühünü kazanmıştır.

Şarkışlada Şarkışla (Hususi) — Belediye meclisi ilk toplantısını yapmış ve reisiğe gene eski reis Niyazi Kılıçkayayı seçmiştir.

Tokat Tokat (Hususi) — Şehrimiz belediye seçimi sona ermiş ve parti namzedleri ittifakla seçilmişlerdir. Reis seçimi de yapılmış ve eski reis Mustafa Yolcu tekrar riyasete getirilmiştir. Kendisinin askeride olması yüzünden vekâlet vâzifesi İzzet Ediz tarafından yapılacaktır.

Bayramiçte Bayramiçten yazılıyor: Bu se-

Bayramiç belediye reisi Ahmed Baydar

Nevşehir belediye reisi Şükrü Süer

ferki belediye seçiminde sabık parti reislerinden ve Bayramiç meclisi umumi azasından Ahmed Baydar belediye reisiğine getirilmiştir. Memleket kendisinde çok büyük işler beklemektedir.

Nevşehir (Hususi) — Yedi senedenberi Nevşehir belediye reisi lüğüne yapmaktaki olan Şükrü Süer bu defa da yeniden belediye reisi olarak seçilmiştir.

Şükrü Süer şimdiye kadar kazada göze çarpmak birçok eserler meydana getirmiştir.

Bayramiçte yıldırım isabetiyle iki kişi ve 34 koyun öldü

Bayramiçten yazılıyor: Geçen gün yağın şiddetli yağmurlarla Bayramiçin Kutluola köyünden Ali Dayı isimli ihtiyar bir çoban yağmurdan korunmak üzere 68 koyunu ile bir çam ağacı altına sığınmış, fakat bu sırada gelen bir yıldırım 34 koyun ile birlikte ihtiyar çobanı öldürmüştür. Geriye kalan (34) koyuna bir şey olmamıştır. Ayrıca diğer bir başka yıldırım bir kişiyi de öldürmüştür.

Cezaevinde de adam öldüren katil

Karaman (Hususi) — Cezaevinde katilden 30 seneye mahkûm Karapınarın Sırçalı köyünden Osman Tokmağı sebepsiz olarak öldüren gene katilden 6 seneye mahkûm Kılışanlı Hulûsi oğlu Kadır dört buçuk sene, eski cezasının da ilâvesiyle on buçuk seneye mahkûm edilmiştir.

Kaşta tavlâ ve domina oyunları yasak edildi

Kaş (Hususi) — Kaş belediye meclisi ittifakla kabul ettiği bir kararında hükümetin kabul ettiği me saati zarfında kahvehane ve umumi yerlerde tavlâ, domina ve mümasill oyunları menetmiştir. Bunu icab ettiren zaruret bazı esnaf ve amelenin işlerini bırakarak fazlaca oyunla meşgul olmalarıdır.

KUÇUK HABERLER

★ İzmit Demiryolu caddesi normal bir şekilde asfalt olarak yaptırılmağa başlanmıştır.

★ İzmitte atıcılık ajanlığı her hafta atış müsabakaları tertib etmekte suretile, bu sporu teşvik etmektedir.

★ İzmit Halkevi sosyal yardım şubesi zengin hediye bir piyango tertib etmiştir.

★ Kocaelide bu sene ketş ziraatine büyük ehemmiyet verilmektedir. Vilâyetin her tarafında hararetili ekim faaliyeti vardır.

Tokatta meşhur Köroğlu çeşmesi yapılıyor

Tokat, (Hususi) — Tokattan Svasa giderken Çamlıbel denilen yerde bir zamanlar at oynatmak, kılıç ve kargı sallamakla ün almış meşhur Köroğlunun dolıştığı, ilk defa Samsundan Svasa giderken başında durup (Dağ başını duman almış) türküsünü terennüm eden Ebedî Şef A. tâtürk'ün suyunu içtiği meşhur (Köroğlu çeşmesi) bu da valimiz İzzettin Çağparın alakasıle yeniden tenzim ve modern bir hale sokulmak suretile ihtiyacı cihetine gidilmiştir. Taşında tarihî sözleri de ihtiva eden çeşmenin yakında yeni ve çehesile açılış töreni yapılacaktır.

Adanada

Modern ve büyük bir san'at okulu yapılıyor, hamiyetli bir zenginliğin binanin arsasını maarife bağışladı

Adana (Hususi) — Adanada büyük, modern bir san'at okulu binası inşa edilecektir. Bu binanın arsasını, Adana zenginlerinden Bay Recal Tarımlı maarife bağışlamıştır. Yeni yapılacak bina, atleteler, dökümhane ve türlü san'at şubeleri olacaktır. Planların hazırlanmasına başlanmıştır.

Bilecik valisi İspartaya gitti

Bilecik (Hususi) — İsparta vilâyetine tayin olunan valimiz Rifat Şahinbaş Bilecikten ayrılmadan bir gece evvel kedisini seven arkadaşları tarafından verilen bir veda ziyafetinde hazır bulunmuştur. Bu ziyafet çok samimi bir hava içerisinde geçmiştir. Valimizin Bileciğe geldiği zamandan ayrılaacağı zamana kadar yaptığı ve hazırladığı işler vezir sözlerle belirtilmiş ve kendisine Bileciklilerin mianet hisleri bildirilmiştir.

Ertesi gün birçok kalabalık huzurunda istasyonda trene binen valimiz uğurlanmıştır.

Vilâyetimiz dahilindeki bütün istasyonlarda da halkımız valimize hayırlı yolculuklar ve gittiği yerde de başarılar temenni etmiştir.

«Son Posta»nın spor tefriki: 149

Kara Ahmet

Rüstem altınları görünce dayanamamıştı

Diye emir vermiş.. Kâhya Kes tele gitmiş, Rüstem tarlada çift sürerken bulmuş. Paşanın emirlerini söylemiş. Rüstem:

— Ben, şimdi idmansızım. Çift üzerindeyim. Güreşemem, Çift ten sonra güreşiriz diyerek baştan savmış... Fakat paşa, ısrar etmiş. Ve, Rüstem'e yüz napolyon para götürmüşler. Rüstem, yüz napolyon altınını görünce şaşırmış. Çifti çubuğu bıraktığı gibi kışbeti omuzlayup yola düzül-müş. Rüstem, yorgun ve idmansız bir halde Bursaya gelmiş. Rüstem, beni tanıyıyordu. Uzaktan uzağa ismini işitirmiş. Ben de onun ismini işitiyordum.

Rüstem Bursaya gelince paşa, beni huzuruna çağırdı. Ve, şun-ları söyledi:

— İbrahim! Seni güreştirmek istiyordum..

— Başüstüne paşam!

— Diye cevap verdim. O:

— Burada Koca Rüstem adında birisi var onunla.

— Peki paşam..

— Diye cevap verdim... Bir gün sonra Rüstemle güreşecektik..

Rüstem Bursaya gelip güreşmek için çok naz etmiş.. Fakat bolca altınları görünce dayanamamıştı. Rüstem, idman üzerinde ol-madığından hakikaten güreşecek vaziyette değildi. Bir pehlivan idmansız güreş yapamaz.. Yap-sa da çabuk kesilir.. Ve, hızı kaçmış olur. Pehlivan dediğin be-siye yatmalı ve idman almalıdır.

Rüstem, çift üzerinde olduğu için idmansız ve besisiz idi. Bu sebeble güreşmemek istemişti. Fakat para bu.. Kırmızı liralari görünce çifti çubuğu bırakarak yola düzül-müş..

Ben, neden sonra etraftan haber aldım: Paşanın beni mah-sustan Bursaya getirdiğine vâkif oldum. Bilhassa Rüstemle güreş-tirmek için geldiğimizi de ayrıca anladım. Ben, o güne kadar Rü-STEMİN yüzünü görmemişim. Yal-nız uzaktan uzağa ismini işitirdim. Bursalı Rüstem derlerdi.

Koca Rüstem. Fakat Rüstem, as-lan Yenişehirli idi. Vilâyeti Bur-sa olduğundan Bursalı Rüstem kalmıştı adı. O, bir aralık Kes-telde de oturdu. Rüstem'in çok usta olduğunu duymuştum. Fev-kâlâde mahir bir pehlivan der-lerdi. Rüstem'in, Koca Yusuf lar-la, Adalı Halillerle de güreşleri vardı.

Her ne hal ise ben de güreşe hazırımdım. Tam idman üzerinde ve beside idim. Fakat Rüstem'in idmansız ve besisiz olduğunu bil-

miyordum. Ne bileyim ben? A. damcağızı tarladan alıp getir-mişler.

Güreş günü paşa beni çağırdı ve:

— İbrahim! Bugün güreşiniz olduğunu biliyorsun değil mi?

— Evet paşam!..

— Hazır mısın? Keyfin yerinde mi?

— Hamdolsun paşam. Saye-nizde iyiyim..

— Bak bana! Sen, Rüstem'i ta-nıyorsun musun?

— Hayır paşam!.. Hiç gör-medim.

— İsmi de işitmedin mi?

— İşittim paşam!

— Nasıl bir pehlivan olarak işittin?

— Usta bir pehlivan imiş..

Öyle duydum..

— Kimlerle güreşi olduğunu biliyor musun?

— Koca Yusuf la, Adalı Halil ile.. Çolak Molla ile güreşleri varmış.

— Evet var. Ona göre dikkat et!..

— Paşam! Güreştir bu.. İs-terse dev olsun tutuşacağız. Mey-dandan kaçacak değiliz ya?..

Diye cevap verdim. Biliyor-dum ki, paşa benim yenilmemi istiyordu. Çünkü bir yenilik lâ-zımdı paşaya.. Fakat ben, ken-dime güveniyordum. Koca Yusuf meydandan çıkaramamıştı beni. O mu çıkaracaktı?..

Ne ise güreş kuruldu. Ben yağ-lanıp ortaya çıktım. Fakat Rü-STEM ortada yoktu. Birkaç dakika bekledim. Sabırsızlık bu.. Paşa-nın kâhyası yağ ibriklerinin yan-ında duruyordu. Ona sordum:

— Nerede Rüstem?

Kâhya cevap verdi:

— Namaz kılıyor şu ağacın ardında..

— Deyinse sin'lendim. Ağzım dan şu lâflar kaçtı..

— Şimdi namazın sırası mı be?..

Evet Rüstem, bir kalın ağacın ardına gizlenmiş.. Ayağında kış-beti, sırtında gömleği kibleye dönmüş namaz kılıyormuş.

Kara Ahmed, bunun üzerine sordu:

— Usta, ne namazı bu?..

— Ha, oğlum! Pehlivanlar güreşe çıkmadan iki rekât na-maz kılarlar işte bu, o.. Fakat bugün buna riayet eden pehlivan azaldı. Eski pehlivanlar muhak-kak namaz kılarlar ve, öyle mey-dana çıkarlardı.

(Arkası var)

«Son Posta»nın edebî romanı: 166

Erkeği Kadın Yaradır

NUSRET SAFA COŞKUN

Gönülün bahçe kapısından fir-ladığını, uçarcasına, bizim köş-ke doğru koştuğunu görüyorum. Bu hasretli kavuşma, birbirini-zini tekrar kucaklamaktan mü-tevellid sevinç, heyecan, tazele-düğümüz projelerin hazırlıkları bir rüya gibi geçti. Beni tekrar kapısına kadar geldiğim cennet-ten uzaklaştırdılar, cehennemnin gıyayına atıverdiler.

Gece, memnun ve müsteyih, tath hülyalarla başbaşa, uyku-suz, azablı geçen günlerin yor-gunluğunu çıkarmak üzere oda-ma çekilirken, hizmetçi kız, Se-mahatin mektubunu elime tutuş-turdu. Kurşun kalemler, hemen ele geçmiş alelade bir kâğıda ya-zılmış bir iki satır.. Ertesi sabah 10 treninde buluşmamızı rica ediyordu.

İrkildim, ne' em kaçtı. Onun-la karşı karşıya gelmekten çek-i-niyorum. Buna utanıyorum da de-nilebilir. Saniyen, uzun ve çetin münakaşalara, mücadelelere ta-katim kalmadı artık.. Hiçbir şe-kilde nasihat, itkaz istemiyorum. Bana gene bu işin tehlikeli saf-halarını işaret edecek, beni ik-na çalışacak. Metin olmağa, y-ıklanmağa karar verdim. Fakat dağın tepesinden birdenbire yu-varlanıveren muazzam bir çığ 'şehsetile, beyname inen darbenin altında yamyası ezildim. Bunu hiç beklemediyordum, nasıl aklima getirebilirdim, nasıl düşünebilir-dim ki, Semahatin elinde beni kı-rdamağa bile imkân bulama-

dan ta can evimden vuracak bir silâh vardır.

Gene uykusuz, üzüntülü, ya-tağın içinde dönenmekle geçiren gece..

Ertesi sabah erkenden istas-yon.

Çarpıntılı bir intizar.

Semahatle karşılaş.. Bir müd-det başlarımız önünde sükût!

Zavallı Semahat, ne kadar çökmüştü. Büyük bir hastalıktan yeni kalkmıştı sanki.. Halsiz, me-calsiz ve bitkindi.

Boyasız dudakları soluktu, gözleri çukura kaçmış, yüzü küflü bir renk almıştı.

— Seninle konuşuluyuz Ve-dad? Buna mecburuz. Bu belki de son mülakatımız olacak.

Deyinse titremiştim.

Trende hemen hemen hiç ko-nuşmadık diyebilirim. Yalnız göz-cüle onu tetkik ediyordum. Çok müteheyhiçti.

— Rahatça konuşabileceğimize bir yer hatırlıyor musun?

Bu da bir mesele.. İstanbulda, bu saatta nereye gidilebilir? Trenden Samatyada indik. Deniz kenarındaki küçük gazinolar bomba.. Denizden doldurduğu kovalarla etrafı sırsıklam eden kahveci de işini bitirdikten son-ra, başbaşa kaldık. İkimiz de lâ-kırdıya nasıl başlayacağımızı, ya-hud hangimizin daha evvel baş-laması lâzım geldiğini düşün-üyorduz. Garson, önümüzde, çalnak tabaklı bardaklarla, iki çay bi-rakıp çekildiği vakit, Semahat

derin bir nefes almış, dakikalar-ca denize saplanıp kalmış olan ıslak gözlerini bana çevirmişti:

— Lâfa nereden başlayacağımı bilemiyorum Vedad! Fakat nereden başlarsam başlayayım, burası mevzuumuzun hem başı, hem ortası, hem de sonudur. Seni muahaze edeceğimi sanma.. Seni nasıl muahaze edebilirim ki, ruhunu, mizacını çok yakından bilen bir insanım. Dış görünüşün ağır başlı, olgun bir insan hissi verir. Fakat içinde senden bam-başka bir sen vardır. O eski ateş-li, cüretkâr, maceraperest Vedad, hâlâ ruhunun bir köşesinde yaşa-maktadır. Gönülle kaçmağa ka-rar verdiniz. Çünkü birbirinizi seviyordunuz. Sevginin ne demek olduğunu Gönül benim kadar bilmez, fakat ben insana ne çil-ginlikler yapacağını çok iyi idrak ederim. Nitekim bunun en korkunç örneğini biraz sonra öğ-renmiş bulunacaksınız! Sana ve kızıma kızmadım Vedad! Senin iztiraabını dindirmen lâzımdı, bu kabustan kurtulmak istiyordum, haklıydın. Gönül de, hislerinin aley almağa başladığı bir çağda sana tesadüf etti. Seni daima mu-hitinde görüyordum. Senin yerinde başkası da olsaydı, onu da se-verdi. Sonra senin şöretin, bü-yük bir san'atın vardı. Büsbütün başı döndü, kızım da mazurdur. Aranızdaki yaş farkını, sonunda bedbaht olacağınızı ileri süre-rek, seni bu sevdamdan vazgeçir-meğe çalıştım. Bana inan Vedad, kızımı kıskandığım, beni bırakıp onu sevdiğim, ebedi sandığım aşk-ın yarıda kaldığı için sukutu hayalin acısıyla değil! Sırf bir cinayete, dünyada eşine pek ender tesadüf edilebilecek, korkunç bir günaha

mâni olmak gayretile yaptım bunu.

Fakat, önüne o zaman için koyduğum mâniler, senin bunlar-ı üstünden atlamanı güçleş-tirecek irtifada değildi. Gönülle kaçmağa karar verdiniz. Eğer, Gönülle birleşmenize mâni olac-ak, o müthiş sebep mevcut ol-mamış olsaydı, kalbime taş ba-sar, kocamı ikna e çaişir, hattâ kızım la birleşmene yardım eder-dim Vedad!

Dein bir nefes aldıktan sonra devam etti:

— Vedad, ben de çok ahlâk-sız, tel'ine lâyık bir kadımdım. Am-ma, düşün ki, ben de sana âşik-ım, birbirimizi delice seviyor-duk. Ölüncüye kadar birbirimizin kolları arasından ayrılmamağa karar vermişken, kader beni baş-ka bir erkeğin kucağına atıyordu. Evlendim mi geçeyi, bahçede, taf-lanlar arasında nasıl hiçkırıklardan boğularak birbirimizi ku-cakladığımızı hatırlıyor musun? Oooh, Vedad!.. O gece çektiğim iztiraabı tahmin edemezsin. Sev-medim bir adamın karısı olu-yordum. Sen perişan bir halde idin. Gelinlik elbiselerimle zıfız odasına değil, ölüme gitmeği çok düşündüm. Kendimi kuyuya at-mağa, yahud, jiletile bileklerimin damarlarını kesmeğe kaç de-fa niyet ettim. Fakat yapamadım. Yapamazdım. Çünkü, bu izdivaca ailemi kurtarmak maksadile muvafakat etmiştim.

Durdu, hiçkırıklar konuşması-na mâni oluyordu, başını aksi is-tikamette çeviriyor, yüzüne bak-mıyor, yahud bakamıyor, kesik kesik konuşuyordu;

— Utaniyorum Vedad, bu sır-ı sana nasıl söyleyebileceğimi

günlerdenberi d'şünüyorum. Çok iğrenç, çok korkunç!..

Gözlerim dehşetten dışarı uğ-ramıştı. Bu sır ne olabilirdi? Ak-lımdan en feci ihtimalleri bir bir peşine geçiriyor, fakat hiç birine hükmedemiyordum.

Ellerini yakaladım:

— Bu müthiş sır nedir, şimdi tikanacağım Semahat, çabuk söyle..

Yalvaran gözlerle yüzüme ba-dıyordu:

— Oh Vedad, bırak, biraz sü-künet bulayım. Benim gibi bir kadın kolay kolay söyleyemez bu nu.. Artık benim gibi bir kadın demeye de hakkım var mı? Be-nim de adı bir sokak kadınından ne farkım kaldı ki..

Yıllardır, beni boğan, hatırla-dıkça ürperten bu sırı söyleme-ğe mecburum artık Vedad! Bunu ben mezaara kadar götürebileceğimi sanıyordum. Fakat..

Ellerile yüzünü kapatmıştı:

— Vedad, sen Gönülle evlene-mezsın, çünkü..

Hiçkırıklar konuşmasına mâ-ni oluyordu, benim de tahamm-ülüm kalmamıştı. Şiddetle kolun-dan yakaladım.

— Çabuk söyle, şimdi çıldıra-cağım Semahat! Çünkü nedir?

Gözlerinin pınarlarından fış-krın damlalar bir bir peşine ya-naklarından yuvarlanıyordu. Ne azab çekiyordu zavallı! Lâkin ben de ondan aşağı bir halde miydim? Meraftan boğulacaktım.

İnsafsızca omuzlarından tuta-rak taktakladım:

— Bırak şimdi bu gözyaşları-nı.. Müthiş sırı öğrenelim. Son-ra ağlamağa hakkın olup olma-dığını düşünürüz.

— Beni çok kırıyorsun Vedad!

— Sen de beni çıldırtıyorsun Semahat!

— Peki.. Metin ol Vedad! Bu sırı öğrendiğin an mahvolacak-sın! Fakat bu ızırabı paylaşma-ğa mecburuz. Sen Gönülle evle-nemezsin! Çünkü.. Çünkü.. Oooh söyleyemeyeceğimi, korkunç, iğ-renç.. Çünkü Vedad, Gönül senin kızmıdır.

Dehşetle yerimden fırladığımı hatırlıyorum. Avazım çıktığı ka-dar bağırdım:

— Ne diyorsun! Bu doğru mu?

— Bu kadar büyük bir yalan nasıl söyleyebilirim?

Taş kesilmişim. Boğazım ku-rumuş, dilim tutulmuştu.

Yarabbi, bu mümkün müydü? Gönül benim kızım, ben onun ba-bası.. Bu nasıl olur?

— Sakin ol Vedad!

Dışlerimi gıcırdattım:

— Yalan söylüyorsun Semahat!.. Yalan. Bu mutlaka yalan.. Fakat sen, nasıl olur da bu dere-ce iğrenç bir yalan söyleyebilir-sin! Kulaklarına inanamiyorum. Kendi izzeti nefisini, aşkını kur-tarmak için, sen bu kadar küçü-lesin! Oooh Semahat, sen de nef-rete şayan bir insanmışsın!

Ellerimi tutmuştum:

— Yalan değil, bana hakaret etme Vedad! Açkımızın, çocuğumuzun başı için.. Benim bu dere-ce âdileceğünai namı tahmin e-debilirsin? Bu hakikattir Vedad! Evlendiğimin üçüncü gününü ha-tırla.. Size gelmişim.. Oooh, hem en mes'ud, hein en felâketli da-kika.. Köşkte yalnızdık. Sen, be-ni birdenbire kollarımın arasına alıvermiştin. Evvelâ çırpınmak, mukavemet etmek istemiştin.

(Arkası var)

Mahkemelerde: Seyyar sirkeci ile güzel ve zengin kızları

Pejmurde kıyatelli ihtiyar: "nekadar şaşsan haklısın oğul, fakat neyleyim ki bunlar benim kızlarım,, dedi

Ne harikulâde bir kadındı, belki de bir genç kız; koridoru dolduran halk, hayran ve meftun ona bakıyordu. İri, yeşil ve gölgeli gözleri, hülyalı bakışlı, dalgalı, kumral saçlı ve buğday tenliydi. Bu evsaf başka birçok kadınlarda bulunabilirdi belki; fakat onda, bütün bu basit güzellikler herkesten başka bir şekilde imtiyaz etmiş, ortaya berkesten ayrı ve hususi bir cazibe çıkmıştı. Kıyafeti de, güzelliği kadar muhteşemdi; sırtında taltı kahve rengi bir truvakar, boynunda alacalı bir tilki vardı. Tepesinde kocaman başlı garib bir iğne işildayan siyah şapkasından sarıkan bir tül yüzünün yarısını örtüyor, ifadesine daha müphem, daha gölgeli bir mâna veriyordu. Parmakları ve bilekleri ısı ısıl yüzükler ve pırl pırl bileziklerle kaphydı. Bu halile o, etrafı hayran bıraktığından emin, mağrur ve fiütursuzdu. Kendisi gibi güzel olmanın, fakat onun kadar şık ve cazib giyinmiş arkadaşının koluna yaslanarak yürüyordu.

Ağırca mahkemelerinden birinin koridorundaydı. Koridordaki halk, iki tarafa saf olmuş, ortada dolayan bu iki kadına bakıyor, burada bulunmalarının sebep ve mânasını araştırıyor, herkes birbirinden soruyordu:

— Acaba adliye işleri ne?

— Davaları mı var?

— Şahid mi gelmiş?

— İyî ama, burası ağırca mahkemesi. Bu mahkeme ile ne alakaları olabilir.

— Kimbilir, belki kocası ihtilâstan, yahud bir süistimal den...

Hülâsa, her kafadan bir fikir çıkıyor, fakat kimse de hakikati öğrenemiyordu.

Bu müşterek merak ve tecessü sü tatmin için yaklaşarak sormak, yegâne çare idi. Fakat, bu kahramanlığı aramızdan kim yapacaktı? Ya ters bir cevap verirdi:

— Sana ne? deyiverirse.

Gazetecilik, sokulmaya ve sormaya en müsâid meslektir. Nihayet, o "sana ne?" derse, ben de "vazifem." diyebilirdim. Haydi biraz cesaret, kendimi toplayarak, yaklaştım; gerçi kelimeler dudaklarımda birbirine dolaştı, dilim peltekleşti, biraz şaşardım, lüzum ammas; şu kadarını söyleyebilirdim:

— Affedersiniz, bir davanız var galiba?

O, aldırış bile etmedi. Arkadaşına vâkıflet vermiş görüntüyordu. Ötekî, beni cevabsız, mahcub bırakmak için:

— Evet, dedi, mahkeme-

miz (*) var.

— Ağırca da mı?

— Evet.

— Affedin, fazla soruyorum amma, ben gazeteciye de... davanız mevzu?

— Evlenmek!

— Ne dediniz, anlıyamadım.

— Evlenmek!

— Evlenmek mi, garib şey.

Böyle dava işitmedim de... Boşanma davası olur, onu bilirim amma...

O vakit, biraz tezcanlı ve patavatsız olan arkadaşım, onun koluyula mâni olmasına bile, meydan bırakmadan:

— Canım, dedi, siz de ne kadar anlayışlısınız.

Ve parmağını duvarda asılı duran duruşma listesine götürdü. İşaret ettiği yerde şu cümleyi okudum:

— İzalei bikir ve rza geçmek.

Öteki kâğıdı kesilmişti.

Ben de, aşırı merak ve tecessüsdümden dolayı utanç içindeydim. Bir müddet içümde de sustuk. Söze devam için kendimde takat bulamadığımdan, müsaadelerimi alarak ayrılmak istiyordum ki, tam karşımda, pencerenin önünde bir hareket oldu. Demindenberi bize bakan, hareketlerinden bizi dikkatle takip eden topal bir adam, ayağa kalkarak, içümde doğru yürürmeye başla-

dı. Üstü başı perişan, pantolonu yer yer yırtık ve yamalar için deydi. İki koltuk değneğine yaslanarak güçlükle yürüyordu. Tam karşıma gelince durdu. Fersiz gözlerle beni yukarıdan aşağı süzdükten sonra:

— Efendi, dedi, yanılmıyorsam, sen gazeteci olacaksın.

— Evet, öyle, bir diyeceğiniz mi vardı?

— Diyeceğim bir değil efendi, iki de değil, çok. Allah çikardı seni karşıma, derdimi söyleyemiyordum.

— Nasıl, meseleyi öğrendin mi?

Ben bir şey anlıyamadım. O, aynı yeis, istihza ve hiddetle Karışık sesle:

— Canım, bizim kızın meselesinden bahsediyorum. Hani, şu davadan. Ne o, yoksa hayret mi ettin? Bunların ikisi de benim kızım ayol. İnanmadın mı?

Dedi.

Bir yanda üstü başı dökülen, sefalet içinde bir ihtiyar, öte yanda giyinişleri ve zerafetleriyle gözleri alan iki genç kadın. Bu tezadın ağırlığı altında altüst olmuş, sersem dönmüştüm. Bir cevap veremedim. İhtiyar:

— Ne kadar garibine gitse, haklısın oğul, dedi. Amma, ne yaparsın ki, bunlar benim kızım, yani, bu iş biraz karışık amma, doğru.

Kızlardan güzelini göstererek ilâve etti:

— Şunun parmağındaki yüzükleri, bileğindeki bilezikleri görüyor musun? Bunlardan bir tanesini kazanmak için, benim en az altı ay çalışmam lazım. Ne iş yaparım ben, bilir misin, evlâ? Seyyar sirkeciyim. Mahalle aralarında sirke satırım. ... de beni tanımayan, sirkemden tatmamış olan yoktur. Hah, hah, hah!.. Eh, sirke satarak bu kızları böyle giydiremem ya... Evde, bunlardan başka dört tane daha var. Aksam oldu mu, onlar da ekme bekler. Üçü daha küçük, mekteb çağında...

Bir lâhza sustu, sonra daha evvel bir kâhkahe ile gülerken ve adeta kendisine hak vermeme değil, kendisinden öğrenmemi istiyen bir tavırla:

— Fakat, kadın milleti bu, Sirkeci kızı olduğunu düşünür mü? Hele bir de güzel oldu mu? Maazallah, başa çıkılmaz, giyinmek, süslenmek ister. Giyinmesi ne giyinin, süslenir amma... Sonra, ne mi olur? İşte böyle...

Parmağını mahkeme listesindeki günahkar köşeye götürerek, gösterdi ve:

— Evlâd, dedi, hepsinden geçtim. Evdeki küçükleri olsun, bari iyi büyütsenim. Kanları kaynayanca kötü, yola sapsasalar. Bu iş de, yalnız sirke satmak la olmaz, anlıyor musun? Bana bir iyilik ediver, sizin matbaalarda şöyle geceleri çalışacak bir iş bul. Kapıcılık falan gibi, ne olsa, yaparım.

İhtiyar daha devam edecekti. Fakat, ben:

— Peki sen merak otme,, diye onu temin ettikten sonra, içim hayret ve merhametle dolu, kafam allak bulak bedbaht baba ile kızlarımdan ayrıldım.

Çünkü ihtiyar namına, o söylerken ben utaniyor, ben azab çekiyordum.

Kudret Cemil

RADYO

SALI 1/12/1942

7.30: Saat ayarı, 7.32: Vücutumuzun çalıştırılması, 7.40: Ajans haberleri, 7.55: Senfonik parçalar (Pl.), 12.30: Saat ayarı, 12.33: Karışık program (Pl.), 12.45: r, 12.55: Ajans haberleri, 13: Pesrev, şarkı ve Ajans haberleri, 13.03: Radyo günceller, 18: Saat ayarı, 18.03: Radyo salon orkestrası, 18.45: Fasıl heyeti, 19.30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45: Oda müziği, 20.15: Radyo gazesi, 20.30: (Evin saad), 21.15: Cuperin, den bir Süit, 21.30: (Posta bulusu), 21.45: Klâsik Türk müziği, 22.30: Saat ayarı ve ajans haberleri.

Askeri vaziyet

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Bu hâdisenin yakın mazideki bir benzeri de, bundan yirmi dört sene evvel yani 1918 senesi son baharında Alman hükümetinin o zamanki itilâf devletlerle müterake akdettikten sonra Büyük Britanya adasının şimalinde kâim Orkney adalarındaki Scapa Flow tersanesine göndermeğe mecbur kaldığı Alman filosunun İngilizlerin eline geçmek istemiyerek kendi kendini batırması tahaddüs eylemişti.

Alman başkomutanlığı bu hâdiseye hâdîskâki 27 tarihli tebliğinde, uzun seneler uğraşarak ve pek muazzam paralar sarfedilerek meydana getirilmiş olan Fransız filosunun bu hazin âkıbetini intaç eden yeni işgal, terhis ve silâhın tecriid hâdiselerine sebep olarak Fransız kara ve deniz kuvvetlerinin İngiliz - Amerikalıların şimali Afrika kıtalarını müteakib Almanlarla iş birliği yapacaklarına dair olan ümid ve umutların boşa çıktığını, Mareşal Petenin mükerrem emirlerine rağmen şimali Afrikadaki Fransız sivil ve askeri makamlar ile birlikte Fransız kuvvetlerinin pek sarıh bir surette Alman - İtalyanlar aleyhinde harekete başladıklarını ve bizzat Vişi Fransız dahilindeki silâhlı Fransız kuvvetleri arasında da şüpheli hareketlerin tevali ettiğini ileri sürmektedir.

Görünen köy kılavuz istemediği gibi şimali Afrikadaki Fransızların hareket tarzları da meydana olduğunda Alman başkomutanlığın, üçlü pakt devletleri ile Anglo - Saksonlar arasında cereyan etmekte olan ölüm, karlı savaşın şimdiki en buhranlı ânında bahis mevzuu eylediği yukarıki düşüncelerde üçlü pakt devletlerinin siyasi ve askeri emniyetleri bakımından haklı olduğunu kabul etmek lâzımdır. Bununla beraber bu düşünceler, yeni hâdiselerin ancak zahiri sebeplerini teşkil ederler ve hakiki sebeplerin ise artık şüpheli oldukları meydana çıkan Fransız silâhlı kuvvetlerinden kurtulmak la beraber âni bir hareketle Toulondaki kuvvetli Fransız filosunu ele geçirmek ve bu filonun Alman arzu ve emeline göre kullanmak imkânını sağlamaktan ibaret oldukları da muhakkak gibidir.

Tulon'daki Fransız filosunun cem'ânı 100 parçadan mürekkep olduğu ve bunların içinde 26,500 tonluk Strasbourg, Dunkerke zırhlı, 6 ilâ 7 ağır ve hafif kruvazör, 30 torpido muhribi, 20 denizaltı gemisi vesale bulunduğuna bildirilmektedir ve ilk evvel Strasbourg zırhlısının kendisini berhava etmesiyle başlayan facia neticesinde ve çok kısa bir zaman içinde suların esrarlı derinliklerine karışmış olan bu filo şayed Almanların eline geçebilmiş olsaydı, İtalyan filosundan inzıman edecek yardımcı Ce - bellitarlıktan Süveyş kadar Akdenizin tam hâkimiyetinin mlhver devletlerine geçeceği ve buna göre Fransız şimal Afrikasında bulunmakta olan İngiliz - Amerikan - Fransız kuvvetlerinin geri ikmal hatları kesilecek bu kuvvetlerin çok fena bir duruma düşürülecekları şikârdı. Hatta, şimdiki halde El Agedabya çevresini geçerek Elagey la önlerine gelmiş bulunan ve mareşal Rommelin bu bölgedeki takviye edilmiş kuvvetlerine yeniden taarruz hazırlanan sekizinci İngiliz ordusu bile bu durumdan müteessir olacaktı.

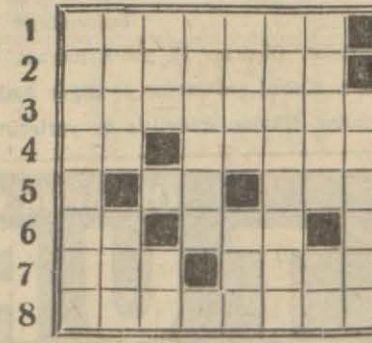
Fransız denizcileri, ilkönce sancaklarına muhabbetlerinin bir eseri olarak ve onu takiben belki şimali Afrikadaki müteakib kuvvetleri ile İngiliz ittifakının ilhamıyla böyle ağır bir neticeden kurtarmak hissine kapılarak gemilerini batırmakta Anglo - Saksonlara hakikaten çok büyük bir hizmette bulunmuşlar ve mareşal Petenle hükümetinin bütün zahiri gayretlerine rağmen Fransız milli ruhunun Almanlarla birleşmeyeceğini meydana çıkarmışlardır. Harb tarhimin bu hizmet ve hareketin kıymet ve ehemmiyetini lâiyki veçhile kaydedeceğine şüphesizdir.

Acaba, kendi kendilerini berhava ederek batıran Fransız gemilerin den bazılarını Almanlar tarafından çıkarılarak kısa bir zamanda tamir ve tekrar kullanılmaya salıh bir hale ifrağ edilebilir mi? Kezallık, hiç batmamış veya gazetelerde okunduğu gibi pek büyük bir cesaretle ve vazife hissiyle Alman istihkakçıları tarafından kurtarılmış

Bulmacamız : 14 (17)

Banlardan 30 tanesini hallederek bir arada yolları okuyucularımızdan 80 kişiye hoşlarına gidecek hediyeler vereceğiz.

1 2 3 4 5 6 7 8

Soldan sağa doğru:
1 — Vatandaş (7).
2 — Bir masdar (7).
3 — Başma ekı getirise bir hastalık olur (8).
4 — Sız (acemce) (2), Yok etmek (5).

5 — Bir renk (2), Futbolda bir hareketin ismi (3).
6 — Soru edatı (2), Ecdad (3).
7 — Yabancı (3), Bir erkek adı (4).
8 — Nâzîçe (8).

Yuktarıdan aşağıya doğru:
1 — Süvari (3) (8).
2 — Bir isim (4), Bir renk (3).
3 — Taharri et (3), Eser (2).
4 — 60 saniye (6).
5 — Vücudumuzun bir kısmı (4), Bir emir (3).
6 — Bir şâhire adını veren paşa (8).
7 — Malûmatın (5), Bir emir (2).
8 — Bir marangoz atetine (6).

Gebe bir kadının ölümü şüpheli görüldü

Yenişehirde, Kalyoncukulluğunda Tirşe sokağında 4 numaralı evde oturan Semiha adında 26 yaşlarında genç bir kadın evvelki gece birdenbire hastalanmış, süratle Haseki hastanesine kaldırılmıştır. Burada tedavi altına alınmış Semiha dün sabah ölmüş, keşifet adliyeye bildirilmiştir. Adliye doktoru tarafından cesed muayene edilmiş, ölüm şüpheli görülerek Morga kaldırılmıştır.

Gebe olduğu tesbit edilen genç kadının akubet etrafında müddeumumilik tahkikat yapılmaktadır.

Vali parti reisi ile görüşü

Vali ve Belediye Reisi Dr. Lâti Kırdar dün öğleden sonra parti vilâyet merkezinde meşgul olmuş ve parti reisi Suad Hayri Ürgüblü ile muhtelif meseleler etrafında görüşmüştür.

Ekme karnesi satıyormuş!

Mecidiye köyünde, Zincirli - kuyu mahallesinde, Kavurma sokağında 15 numaralı evde oturan Ahmedin karısı Penbe, evvelki gün Beyoğlunda Türkiye lokantası sahibi Karabete giderek, ekme karnesi satmak istediğini söylemiştir. Bu alış verişe muvafakat eden Karabet, diğer taraftan zabıtaya haber göndermiş, karnesi satıcılığı yapan Penbe cürmü meşhud halinde yakalanmıştır.

Yapılan araştırmada Penbenin çantasında 5 adet ağır işçi karnesi bulunmuştur. Kadının bu karneleri nereden ve nasıl tedarik ettiği araştırılmaktadır.

Ticaret odasında bir tayin

Bir müddettenberi münhal bulunan Ticaret Odası tetkikat şubesi müdürlüğüne Sadettin Soley tayin edilmiştir.

İngilizlerin aldığı paçavralar

Muhtelif İngiliz firmaları memleketimizden paçavra almakta durlar. İlk parti olarak dün 4000 ton paçavra İngiltereye gönderilmiştir.

Halkevinde sinema

Eminönü Halkevinde, bugün saat (16.30) da Üniversiteye ve gençlere (Hayatın sürü), (Mikroskobun tarihçesi) ve (Benim Olimpiyatları) isimli filmler gösterilecektir.

Arzu eden herkes gelebilir.

gemiler var mıdır ve miktarları nedir?

Bu soruların birinci fıkrasına cevap verebilmek için Tulon limanının hal ve vaziyetini bilmek lâzımdır, ki bu da daha ziyade denizcilere aid bir iştir ve çıkarılma işi mümkün olsa bile çok uzun zamana mütevakıftır. İkinci fıkraya için de müteakib haberlere intizar zarureti vardır. Fakat, ne de olsa Tulondaki filonun bütün heyetile Almanların eline geçebilmesinden doğacak faydanın ebediyen kaybolduğu meydandadır.

İlk öğretim davamızda çok mühim bir hamle

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

larına malik olduğu halde ilk öğretim hocası bu gibi imkânlardan tamamen mahrumdur. Çünkü o günüü tamamille okuluna vermiye mecburdur.

4 — Diğer sahalarda maaş yükseltili az çok otomatik cereyan ettiği halde vilâyet bütçelerinin darlığı yüzünden ilk öğretim hocası, yıllarla aynı maaşta kalmıya mecbur kalyordu.

5 — Meseleyi vazifenin ağırlığı bakımından ele alırsak diye biliriz ki dünyada ilk öğretim hocasının işi kadar ağır pek az iş vardır.

Dünyanın her tarafında yapılan istatistikler, vasatî ömrün bu meslek mensubları arasında en kısa olduğunu göstermekte durler. Vazifesini ciddi alan bir ilk öğretim hocası, takatini sonuna kadar harcamıya mecburdur.

Bir hakikati ifade için şunu söyleyelim ki bizim ilk tedrisat öğretmenlerimizin büyük bir ekseriyeti içinde takatini esirgemiyen çok fedakâr bir zümre teşkil eder. Öyle ki bu memlekette her meslek mensubları ilk öğretim hocalarının feragatini gösterdikleri gün her davamız halledilmiş olurdu.

Böyle bir zümrenin maddî refah ve istirahatle daha fazla ilgilenmek fazilet değeri demektir. Öte taraftan memleketin temel davalarından birisi olan ilk öğretim işini yalnız fedakâr bir zümrenin feragatine tevdi etmek mümkün değildir.

İşte Maarif Vekillliği meclisi sunduğu bir kanun lâyihasile ilk öğretim muallimlerinin terfihine ne doğru çok esaslı ve çok meşkur bir adım atmış oluyor.

Lâyiha ana hatlarıyla şu esasları ihtiva etmektedir:

1 — İlk öğretim öğretmenlerimizin maaş vaziyetlerini umumî müvazeneden maaş alan memurlarinkine intabak ettirmek.

2 — Öğretmenlerin tedahülde kalmış maaşları, mesken bedellerinin ödenmesinde hazineye vazife vermek.

3 — Vilâyetleri on senelik sabit bir ilk öğretim planı yapmaya mecbur tutmak.

4 — Mesken bedelini kaldırarak, fakat buna mukabil makul bir sıra dâhilinde bütün öğretmenleri bir meskene sahib kılmak bir teşkilât vücuduna getirmek. Kanun lâyihasında bu sıra çok güzel tertib edilmiştir. Mesken buhranı hüküm süren yerlerdeki muallimlere, kalabalık ailesi olanlara tercihan ev temin edilecektir.

5 — Hastalık, ölüm, doğum gibi hallerde gereken yardım temin edecek sandık kurulması.

Büyük bir itina ile hazırlanmış belli olan bu kanun lâyihasının mecliste gerekli gibi derin bir alâka ve sempati ile karşılanacağına şüphe yoktur. Belki de meclis, muallimler için kurulacak bu yardım ve yapı sandığına iptida, bir sermaye olabilecek bir neblâğı hazineden temin etmek suretile bunların bir an evvel faaliyete geçmelerine de imkân verebilir. Birçok vilâyetlerin bütçe darlığı geçirdikleri bir sırada böyle bir yardım pek hayırlı olur. Ve belki de bu suretle harb devam ettiği müddette öğretmenlerin maasından bir para kesmiye de lüzum kalmıyabilir.

Bir an evvel kanunlaşmasını temenni ettiğimiz bu lâyiha, faziletli meslek mensublarını haklarını vermek suretile adaleti yerine getirmekte ve ilk öğretimdeki arkadaşlarımızın mesleğe bağlanabilmelerini sağlamaktadır.

Bu lâyiha, köy enstitüleri kanun ile atılan mühim adım bir devamdır. İlk öğretimi lâiyk olduğuna seviyeye yükseltmekte büyük rolü olacağı muhakkak olan bu lâyiha, hazırlayanları millet hayırla anacaktır.

Bergün

(Baş tarafı 2 nci sayfada)

Yalnız İtalyan milletinin değil, üç buçuk yıldanberi dövüşen bütün milletlerin herben bakıp usanmış oldukları şüphe götürmez, İtalyan milletinin iktisadî zorluklara ek olarak hayal sütkutları neticesinde yorgunluğu biraz fazla hissetmekte olması da pek mümkündür, fakat yorgunluğu kayıtsız ve şartsız bir teslimi istiyecek kadar ilerlediğine dair Anglo-Sakson âlemi nin elinde hususî bilgiler var mıdır?

Bu noktada Mister Ruzveltin şahsî mümessili Mister Taylor tarafından geçenlerde Papa'ya yapılmış olan ziyareti hatırlamak yerinde olur.

Mister Taylor Vatikanda ikametinine sonuncu günü Papanın nezidine birkaç defa girip çıktı, Romadan ayrıldıktan sonra da doğrudan Amerikaya değil, Londra'ya gitti. Bir müddet sonra da faşist gazetelerinde Papalık makamı aleyhinde şiddetli yazılar çıktı.

Mister Çörçil İtalyan milletini isyana teşvik ederken acaba Mister Taylordan aldığı malûmata mı dayanmıştı? Tabii bilmiyoruz.

Fakat Anglo-Sakson âleminin eline geçen Afrika sahillerinden yalnız hava yolları çıkmaz, deniz yolları da çıkar ve tehlide maruz olan yalnız İtalyan top rakları değildir.

Üç beş ay evvel Beyaz sarayda söylenmiş olan bir nutukta ikinci cepheden bahsedilirken yeni savaş meydanlarının bir noktada değil, yarım düzine, belki bir düzine yerde açılacağı söylenmişti.

Mister Çörçil mihverin yalnız Afrika sahillerinden değil, bütün Avrupa sahillerinden de atılacağını söylemekle beraber en ziyade İtalyanın üzerinde durmuştur. Acaba maksadı düşmanlarının dikkatini tek noktaya çe-

kerek meselâ Giride, meselâ adalara, meselâ Yunan sahillerine denizden yapılacak bir çirkama hareketini düşündürmek midir? Bunu da ileride göreceğiz.

Mister Çörçil İngilterenin kara günlerinde olduğu gibi ümidli günlerinde de muhtelif vesilelerle söz söyledi. Bütün demecelerinde de ne fazla kötümserliğe, ne de fazla iyimserliğe kapıldı, kendisini ilk defa olarak iyimserlikte bir adım ileri atmış görüyoruz. Neticeye henüz yaklaşılmamıştır, geçecek daha epeyce meşkul zamanlar vardır. Mister Çörçil bu noktayı tasdik etmekle beraber artık tehlikenin geçtiğini anlatmakta mahzur bulunmuyor.

Muhakkak olan nokta bir devrin bitio diğerinin başladığıdır.

Ekrem Uşabluğit

Külliyyetli mal saklıyan Suriyeli bir tüccar mahkemeye verildi

Abdülvahab Tatari adında Suriyeli bir tacir 7 ay evvel Güzel İzmir ambarına 31 sandık, 11 balıye, 7 top manüfatura eysası sakladığını haber alan İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası idare heyeti, vaziyetli milli koruma müddetumunüfğine bildirmiştir. Abdülvahab bu kadar malın ticari bir hüsnünüyle izah edilemeyecek bir şekilde ambarında sakladığından yani mevcut malı satışa arz etmemek suçundan, Güzel İzmir ambarı da sevkedilecek yerli bildirilmeyen malı bu kadar müddet ardiyesinde saklamak suçundan mahkemeye sevkedilmişlerdir.

Üniversite konferansları

Profesör E. Von Aster bugün saat 18 de Üniversite konferans salonunda «İradenin hürriyeti» mevzuulu bir konferans verecektir.

Mal gönderilen memleketter

Geçen hafta içinde şehrimizden İtalyaya 3-4 vagon kadar tiftik, Slovakya ve Macaristana ise 5.6 vagon pamuk döküntüsü ihraç edilmiştir.

14 İkinciteşrin bilmecemizde kazananlar

14 İkinciteşrin tarihli bilmecemizde kazanan okuyucularımızın isimleri aşağıda yazılıdır. İstanbul'da bulunan okuyucularımızın hediyelerini Pazartesi, Perşembe günleri öğleden sonra bizzat idarehanemizden almaları lazımdır. Taşrada bulunanların hediyeleri posta ile adreslerine gönderilir.

Bir dolma mürekkebli kalem

Ankara Cümhuriyet okulu sınıf 4 ta, tebessinden 8 numaralı Muammer Gürten.

Bir Atatürk tablosu

İstanbul Süleymaniye 8 inci ilkököl sınıf 2.B den 616 Aydın Öztürk.

Bir eliş kasteti

Ankara dördüncü orta okul sınıf 1.A olan 777 numaralı Haluk Göktaş.

Diş fırçası

(Son Posta hatıralı)

Çorlu hükümet caddesi No 23 de Kemal Uslu, Ankara Çeşme Cebeci Tanyeli sokak 41 numaralı evde Saimi Pilevne, İstanbul kız lisesi orta kusun sınıf 2.B den 1425 Nil Demir, İstanbul kız lisesi sınıf 1.A dan 299 Nüvriye Özışık.

Diş macunu

Silivri veteriner, Taceddin Sağnak oğlu Akgün Sağnak, Bursa Atatürk cad. desİ Emek apartmanı 8 numarada bin. başı Kemal kız İnci Boranalp, İstanbul Aksaray Haseki caddesi No. 14 de Mühlüban Nüşhet, İstanbul birinci orta okul sınıf 2.A olan 266 Nuri Gödal.

Büyük Muhtıra defteri

Ankara Çeşme mahallesi cezaevi arkası No. 95 de Neriman, Adapazarı Semerciler mahallesi S- aclar sokak No. 27 de Aysel Örneki, İstanbul merkez posta telgraf havale seflerinden Zihni oğlu Mükrem Özerken.

Küçük muhtıra defteri

Bahçeşehir memleket hastanesi eldiye mütehassısı Rifat kız Meral Güngör, Biğa muhabere memuru Ali Erol kız Gül-

Tetkikler

(Baş tarafı 5 inci sayfada)

süvari ordusunun da temelini attı. 1918 yılının Birincikanununda Çarlık (şimdiki Stalingrad) müdahasında ilk defa olarak 4 üncü süvari fırkası namile bir süvari birliği teşkil edilmişti. Daha sonra 6 ncı süvari fırkasının buna ilhakile general Budyenni'nin kumandasında bir süvari kolordusu vücuda getirildi. General Budyenni'nin kumandasındaki bu süvari kolordusu, vatanın harbinin devamı müddetince birçok yararlıklar gösterdi; Deni gen ve Vrangeli ordularının inhişamında birçok işley yaptı. Bu kolordu, sonraları süvari ordusu haline inkilab etti.

1941 Alman taarruzu zamanında Rusların elinde aşığı yukarı gene 20.25 kadar süvari tümeni bulunmakta idi. Bu süvari tümenleri harbin yaz safhasında hemen hemen hiç sahneye çıkmadılar. Fakat 1941 Birincikanununda Moskova şehri için yapılan muharebeler esnasında Rus süvari birliklerinin rolü birinci plâna geçti. Rus kumandanlarından Belov'un idaresindeki Rus süvari tümenleri yalnız Stallnogorsk mntakasında, Almanların 17 nci tank, 29 uncu motörlü, ve 167 nci piyade tümenlerini hezimet uğrattı. Bütün 1941 - 942 kışının devamınca Rus süvarileri çok faal bir rol oynadılar. Kış mevsiminin çatıp da motörlü kuvvetlerin ikinci plâna düşükleri şu sıralarda, görülüyor ki Rus süvari kuvvetleri tekrar sahneye çıktılar, gene mühim roller oynamaya başladılar. ★★★

İstanbul Borsası

30/11/1942 açılış - kapanış fiyatları

ÇEKLER

Açılış ve kapanış		
Londra	1 Setrlin	5.24
New-York	100 Dolar	132.—
Cenove	100 İsviçre Fr.	30.3255
Madrid	100 Pegeta	12.9375
Stokholm	100 İsveç Kr.	31.1325
Bir altın lira		32
24 aylık bir gram külçe altın		4.26

Esham ve Tahvilât

% 7 942 Demiryolu I	19.—
% 7 Birinci tertib Millî Müdafaa tahvilatı	19.—
% 5 İhtisari Millî Müdafaa tahvilatı	19.—

ten Erol, İstanbul Faah 62 inci ilkököl sınıf 5 den 360 Aynur Tongalp.

Album

Uşak Gazikemal ilkököl sınıf 2 den Tahsin Akar, İstanbul Çağaloğlu orta okulu 3.C den 377 İbrahim Aksu, Adapazarı Tan sokak No. 39 da İffet Öz, türk.

Kokulu sabun

(Son Posta hatıralı)

Eskişehir Üköl ilkököl sınıf 3 den Atilla Dericioğlu, Aypululu ilkököl sınıf 4 den 24 Mübcecel Akıncı, İstanbul 44 üncü okul sınıf 3 den 132 Neriman Keserer.

Alüminyum bardak

(Son Posta hatıralı)

Ankara Maarif Vekâleti hususî kalemde Haydar Hidir kız Gökçen, İstanbul Çağaloğlu orta okulu sınıf 2.C den 185 Yaşar Şaşmaz, Bursa Dikçeşme sokak No. 2 de Ali Kanlar.

Ayna

(Son Posta hatıralı)

İstanbul kız orta okulu sınıf 2.B den 852 Saim Neçar, İstanbul Tepebaşı caddesi No. 8 de Zerrin Eskin, İstanbul 6 inci ilkökolden 211 Altan Ursa.

Kitap

Edirne Gazipaşa ilkökolu sınıf 4 den 337 Nihad Melin, Bursa Muradiye Ka. yabaşı mahallesi No. 25 de Güvenç Yetim, Lüleburgaz köy enstitüsü sınıf 4.B den 57 Neddet Şipka, Tozlat Beysokak Hamam çıkması No. 17 de Işık Demirel, İstanbul Yenikapı orta okul sınıf 2.D den 232 Muzaffer Çelikörs, İstanbul Beylerbeyi ilkököl ta'besinden Sacid.

Kartpostal

Tekirdağ Namikkemal okulu sınıf 2 den 83 Sevin Erün, Ankara de'ferdarlık İcassı Devlet Matbaası sevki deposunda Hakkı kız Ersin Şendir, İstanbul Üsküdar Dolap sokak No. 24 de Nihad Er, dem.

Güreş müsahabeleri

(Baş tarafı 4 üncü sayfada)

tutmalıdır. Beden terbiyesi teşkilâtımız amatör olduğundan ni neden bilmem profesyonel hareketlere el sürmekten korkuyor!.. El sürerse beynelmilel mücazata ni uğrar acaba?... Profesyoneller, istedikleri gibi hareket edememlidirler. Halkın temiz anlayışını ve alakasını kesretmemek lazımdır. Müzminleşti bu işler artık... Kat'i müdahaleler lazım.

Geçen gün Geliboluda Tekirdağlı ile Kasım Tafari'nin bir görüşme talebelerinden biri şöyle anlattı: — Tafari, Tekirdağlıyı bozdu ve az kalsın yeniyordu. Bunun üzerine halk, meydana uğrayarak Tafariye hücum etti. Bu, açıkçası rezalettir. Hiç Kasım Tafari Tekirdağlı Hüseyini bozabilir, yenilir mi? Demek iş çığırından çıkmış. Halkın spor heyecanı suistimal edilir olmuştur.

Derhal müdahale lazımdır.

M. Sami Karayel

Askerlik işleri

Şubeye çağrılanlar

Eminönü As. S. sinden: Demiryol Tım. Hayri Oğ. Hasan Samsunlu 320 (32192) nin acele 14875 No. ile. Veteriner Üstüm. Nesim oğlu Mison Lül (34649) un 15689. Yedek Tbb. Tım. Recob oğlu Enver Ural (48185) acele 16099 No. ile şubemize müracaat etmeleri ilan olunur.

Malkara Sulh Hukuk Mahkemesinden:

Malkaranın Prafça köyünden Ömer oğlu Akman Engin, mahkememize açtığı tescil davası ile Malkaranın Prafça köyü Köy altı mevkinde şarkan yol, garben Ali oğlu Hüseyin, cenuben Kırınço Ahmet ve şinalen Süleyman oğlu Ahmet taraflarında mahdud dört dönüm ve 50 lira kaymetindeki tarlayı babası Ömer 18/Mart/922 senesinde o köyden Ali oğlu Hamiden haricen satın aldığı ve bir sene nizasız kullandıktan sonra vefat edip geriyne mirasçısı oğlu davacı Akman bıraklığını o tarihten beri tarihe kadar da mummaleyh Akman mezkûr tarlayı nizasız ve fastasız uhdesinde bulundurduğundan namına tapu, ya tescil talebinde bulunmakta olduğundan, mezkûr gayri menkul üzerinde mülkiyet iddiasında bulunanların tasarruf vesikalarının hamile mahkeme günün olan 25/12/942 Cuma günü saat 10 da Malkara sulh hukuk mahkemesine müracaat etmeleri aksi takdirde iddialarının mesmu olmaacağı ilan olunur.

Fikri T. Kardeş

OTOMOBİL ve MAKİNİST OKULU

Bomonti tramvay durağı karşısı — Şişli

Yeni devre 7 İtkkâmın 942 de açılacaktır.

Okuldan makinist şoför diploması alanlar, otomobil, ilkte büyük başarılar gösterdikleri gibi askerlik çağında bulunanlar motörlü araçlarda muvaffakiyetle çalışmaktadır. Okulun 18 yıllık hayatı, 4000 i bulan mezunları bu sözlerin garantisidir. Kabul şartlarını ve diğer ezahatı okulun resmi talimatnamesinde bulabilirsiniz. Bizden isteyiniz ve yerlerinizi şimdiden temin ediniz. Tel: 80250

Öksürük ve bronşiti

TURAL

Komprimeleri derhal geçirir. Kutusu 35 kuruştur.

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Küçük Cari Hesaplar

1943 İKRAMIYE PLÂNI

KEŞİDELER: 1 Şubat, 3 Mayıs, 2 Ağustos, 1 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1943 İKRAMIYELERİ

1 adet 1999 Liralık	=	1999.— Lira
1 » 999 »	=	999.— »
1 » 888 »	=	888.— »
1 » 777 »	=	777.— »
1 » 666 »	=	666.— »
1 » 555 »	=	555.— »
1 » 444 »	=	444.— »
2 » 333 »	=	666.— »
10 » 222 »	=	2220.— »
30 » 99 »	=	2640.— »
60 » 44 »	=	2640.— »
250 » 22 »	=	5500.— »
334 » 11 »	=	3674.— »

Türkiye İş Bankasına para yatırmakla yalnız para biriktirmiş ve faiz almış olmaz, aynı zamanda talihinizi de denemiş olursunuz.

İhtikâr 942-446 Karar hülâsasıdır

Millî koruma kanununun muhalefeden Sarıyer Yenimahalle caddesinde 29 numarada kasabik ticaretle meşgul İbrahim oğlu Bayram Dinç hakkında İstanbul Birinci Millî Koruma mahkemesinde cereyan eden mahkemesi neticesinde suçunun fiili sabit olduğundan Millî koruma kanununun 31/2, 59/3 ve 63 ü maddeleri mücbince beş lira para cezası ödemesine ve yedi gün müddetle dükkânının kapatılmasına ve hüküm kat'îliğinde ücreti suçluya aid olmak üzere karar hülâsasının Son Posta gazetesinde neşredilmesine 12/8/942 tarihinde karar verildi. (1840)

OSMANLI BANKASI

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

TESİS TARİHİ 1863

Statüleri ve Türkiye Cumhuriyeti ile münakit mukaveienamesi 2292 Numaralı 10/6/1933 tarihli kanunla tasdik edilmiştir (24/6/1933 tarihli 2435 Numaralı Resmî Gazete)

Sermayesi : 10.000.000 İngiliz Lirası
İhtiyat akçesi : 1.250.000 İngiliz Lirası

Türkiyenin başlıca Şehirlerinde

PARİS, MARSİLYA ve NİS'de
LONDRA ve MANÇESTER'de
MISIR, KIBRIS, YUNANİSTAN, İRAN, İRAK, FILİSTİN ve MAVERAYI ERDÜN'de

Merkez ve Şubeleri

YUGOSLAVYA, RUMANYA, YUNANİSTAN, SURIYE, LÜBNAN

Filyalleri ve bütün Dünyada Acenta ve Muhabirleri vardır.

Her nevi Banka Muameleleri yapar

Hesabi cari ve mevduat hesapları küşadı. Ticari krediler ve vesaikll krediler küşadı. Türkiye ve Enebi memleketler üzerine keşide senedat iskontosu. Borsa emirleri. Esham ve tahvilât, altın ve emtaa üzerine avans. Senedat tahsilâtı ve satire.

En yüksek emniyet şartlarını haiz kiralık Kasalar Servisi vardır.

Piyasanın en müsait şartlarile (kumbaralı veya kumbarasız) tasarruf hesapları açılır.

HER ÇEŞİT KLİŞELERİNİZİ

İSTANBUL KLİŞEHANESİ

ANKARA CAD. CAĞALOĞLU YOKUŞU-29

UCUZ, ÇABUK VE TEMİZ BİR ŞEKİLDE YAPAR

TAŞRA SİPARİŞLERİ SÜRATLA GÖNDERİLİR

Çatı tamiri ve duvar inşası ihale edilecek

Eminönü Halkevinden:

Evinizin Çağaloğlundaki binasında yapılacak çatı tamiri, duvar inşası ve sair ufak tamirat için 2/12/1942 Çar. şamba günü saat (17.30) da Evinizin komisyon huzurunda pazarlık suretile yapacaktır. İstekli olanların 100 lira teminat akçesi ve bu işi yapabileceklerine dair vesikalarile birlikte müracaatları rica olunur.

NEZLE - GRİP - BAŞ - DIŞ ve bütün ağrıları derhal keser. Her eczaneden arayınız

Çam ve köknar ağaçlarının kesimi, nakil ve istif işi

Devlet orman işletmesi Karabük revir amirliğinden:

- 1 — Devlet orman işletmesi Karabük amirliğine bağlı Yalakkuz bölgesinin Eğri ova ormanının 1. 3: 11: 19 numaralı makatlarından damgalanan 4734 metre mükâba muadil 825 adet çam ve 1580 metre mükâba muadil 475 adet köknar ağacının dipten kesme ve verilecek ölçüye göre tomruk haline ifraz etmek ve kabuklarını soyarak suretile revirece depo itihaz edilen Demeller ve Arak yaylasında kamyon yolu kenarındaki rampa yerlerine nakli ve istif işi 30.8.943 tarihine kadar yapılmak üzere açık eksil-meye çıkarılmıştır.
- 2 — Açık eksilme 7.12.942 tarihine rastlayan Pazartesi günü saat 14 de devlet orman işletmesi Karabük revir amirliği binasında toplanacak olan komisyon huzurunda yapılacaktır.
- 3 — Birinci maddede yazılı şartlar dairesinde işbu emvalin dipten kesme, nakli ve istif işinin beler metre mükâbının muhammen bedeli beş liradır.
- 4 — Teminat akçesi % 7,5 hesable 2368 liradır.
- 5 — Bu işe aid açık eksilme şartnameleri Ankarada Orman Umum Müdürlüğü ile Zonguldak Orman Çevirge Müdürlüğünde ve Karabük revir amirliğinde görülebilir.
- 6 — İstekilerin eksilme gününde teminat akçeleri ile birlikte revir amirliğine müracaat etmeleri lüzumu ilan olunur. (1730)

Talihin akını!

İnci KANUN

İkramiye adedi	İkramiye miktarı Lira	İkramiye tutarı Lira
1	25.000	25.000
8	10.000	80.000
5	5.000	25.000
20	2.000	40.000
60	1.000	60.000
120	500	60.000
8.0	100	80.000
800	50	40.000
2.000	20	40.000
8.000	10	80.000
80.000	8	240.000
91.8-9	Yekün	720.000

Tam bilet 8 yarım bilet 1,50 liradır.

PIYANGO

Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesinde:

Yd. P. Tım. M. Sadi oğlu Arslan İstanbul 330 (49905) in açılan şubemize müracaat. (1838-1907)

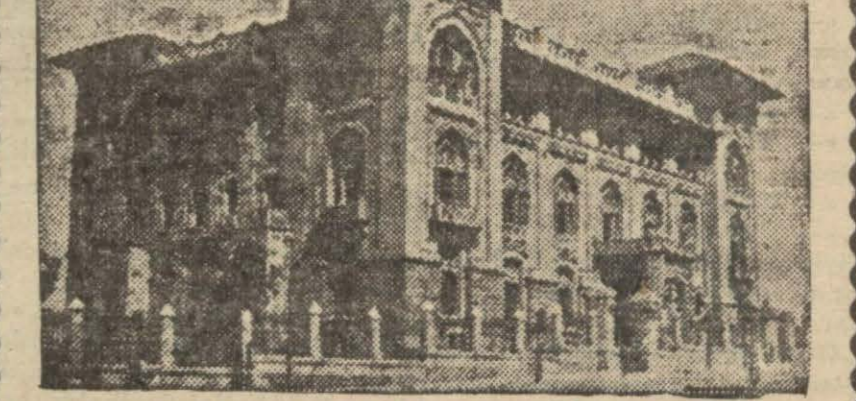
Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BIRIKTIRENLERE 28.800 LİRA İKRAMIYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 Adet 1.000 Liralık	4.000 Lira
4 » 500 »	2.000 »
4 » 250 »	1.000 »
40 » 100 »	4.000 »
100 » 50 »	5.000 »
120 » 40 »	4.800 »
160 » 20 »	3.200 »

Dikkat: Hesablarınızdaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazla ile verilecektir. Kur'alara senede 4 defa, 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül, 11 Birinci Kanun tarihlerinde çekilecektir.

Son Posta Matbaası: Neşriyat Müdürü: M. Sami Karayel SAHİBİ: A. Ekrem UŞAKLIĞIL